THE LIBRARY OF CONGRESS (GRATIS)
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, DC 20025 DM

COPYRIGHT OFFICE
JAN 25 1982
COPY
LIBRARY OF CONGRESS

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXVI Kaina 25 c. ANTRADIENIS — TUESDAY, SAUSIS — JANUARY 19, 1982 Nr. 15

AUŠRA Nr. 18 (58)

ŽINIOS
Paskaita kiemsargiams

Šiaulių m. namų valdybos Nr. 3 salėje liepos 1 d. tos valdybos partijos sekretorius vedė rusų kalba paskaitą kiemsargiams. Jis sako, aš jums paaiškinsiu kodėl pabrango kai kurios prekės. Jis kalbėjo, kad miestiečiai turi daug pinigų pasidėję taupomosiose kasose. O tai rodo, kad žmonės gyvena gerai. Tuo tarpu valstybei stinga pinigų, mat, reikia jų kosmosui ir kitoms šalims duoti, — sako jis. Todėl reikia su žmonėmis viską išsiaiškinti. Pas mus žmonės kažkodėl tokie savotiški, pavyzdžiui, sumažėjus maistui, ar koks nors nesusipratimas, neaiškumas, — tuoj ima tiesiog viešai reikšti nepasitenkinimą. Juk jau daugiau 30 m., o žmonės negali niekaip priprasti kodėl ir dėl ko...

Dabar kaip tik vyko plenumas tuo klausimu. Ir niekam dar nežinoma, išskyrus organizacijų vadovus, partijos sekretorius, jo nutarimo. Su tais nutarimais, sakė jis, aš ir noriu jus supažindinti. Pirmiausia imsimės griežtų priemonių stiprinti ateistinį darbą mokyklose, jaunimo organizacijose, visose kitose įstaigose bei gamyklose. Paskui bus tiesiog imtasi kontroliuoti net pavienių žmonių gyvenimas: kuo tas žmogus domisi, užsiima, žodžiu, kuo jis alsuoja. Jisai sako, žiūrėkit, kad ir Šiauliuose: buvę suvažiavę pučiamųjų ansambliai, bei mišrieji chorai... Jų atliktą programą įvertino gerai. Ir gamyklose žmonės dirba neblogai, planus vykdo, kai kur ir viršija. Pvz., blaivyklos ir parų atlikimo įstaigos viršijo planus 30 proc...

Bet kas būna kaip žmonės išsiskirsto iš organizacijų, gamyklų, bei mokyklų? Aš jums paskaitysiu tokių faktų:

Maršrute Šiauliai — Kuršėnai autobuso vairuotojas, ant viso autobuso užsukęs radiją, klausėsi iš užsienio... Autobuse buvo daug keleivių, bet neatsirado nei vieno, kuris būtų sutvarkęs tą radiją. O juk visi turėtų žinoti, kad tai yra propaganda, bet jie visi ramiai klausėsi.

Štai Šiaulių m. K. Preikšos v. pedagoginio instituto vyr. dėstytoja (pavardės neužsirašiau). Per jos rankas praeidavo būsimieji pedagogai. O pasirodo, ta vyriausioji dėstytoja, išėjusi iš auditorijos, varė priešingą propagandą!..

Šiaulių m. 2 vidurinės mokyklos vienos mokytojos sūnus draugauja su kunigu. Tas pas jį į namus vaikščioja. Tai kokia iš jos mokytoja gali būti, jei ji savo sūnaus nepajėgia išauklėti.

(Bus daugiau)

Vakarų Vokietijos kancleris Helmut Schmidt ir Prancūzijos prezidentas Francois Mitterrand tarėsi, ieškodami bendro atsakymo į priespaudos Lenkijoje atgaivinimą.

RUMUNIJA VALDOMA STALINO METODAIS
Trūksta duonos, auga skolos užsieniams

Bukarešta. — Lenkijoje įvedus karinę padėtį ir suvaržius darbininkų nepriklausomos sąjungos "Solidarumo" veiklą, padėtis Lenkijoje tapo panaši į Rumunijos padėtį, rašo korespondentai iš Rumunijos. Nežiūrint dažnai pabrėžiamo Rumunijos "nepriklausomumo" užsienio politikoje, rumunų režimas yra griežčiausias visoje Rytų Europoje. Nedidelė klika, susibūrusi apie prezidentą Ceausescu ir jo šeimą, valdo šalį Stalino metodais.

Rumunija panaši į dabartinę Lenkiją ir tuo, kad ji nevengia skolintis pinigų iš Vakarų. Neseniai Tarptautinis valiutos fondas paskolino Rumunijai 1.3 bil. dol. Ji gavo kreditų, — 300 mil. dol. iš JAV Eksporto — Importo banko. Rumunija skolinga užsienio valstybėms ir bankams apie 12 bil. dol. Iki šių metų galo skola pasieks 16 bil. dol.

Nors Rumunija ilgą laiką eksportavo žemės ūkio gaminius, šiuo metu ji importuoja javus. Vyriausybė didžiausią dėmesį skiria į sunkiosios pramonės plėtimą. Visos lėšos daug metų eidavo pramonei, naftos refinerijų statybai. Vis dažniau rumunai mato tuščias maisto parduotuvių lentynas, eilės prie parduotuvių vis ilgėja. Jau 1977 metais vakarinėje Rumunijoje vyko angliakasių streikai, kuriuos valdžios milicija numalšino. Pernai valdžia įvedė duonos normavimą. Prie tuščių parduotuvių miestuose nekartą įvyko piliečių bruzdėjimai, kuriuos išvaikė milicija.

Pernai metų įvykiai Lenkijoje buvo ignoruojami rumunų spaudos. Ji vengė rašyti apie darbininkų laisvės judėjimą, apie "Solidarumą" ir jo iškovotus pagerinimus. Rumunijos valdžia daugiausia bijojo, kad iš Lenkijos neramumai nepersimestų į Rumuniją. Apie įvykius Lenkijoje rumunai galėjo sužinoti tik iš užsienio radijo.

Šalia kitų stalininių metodų, Rumunijos valdžioje žydi "asmeninis kultas". Prezidentas Ceausescu spaudoje garbinamas tiesiog juokingais titulais. Jis yra "visų darbininkų darbininkiausias", jo žmona "teisingiausia pasaulio moteris". Prezidentas esąs "Rumunijos garbė ir šlovė".

Dėl šitokio patikimo komunistų režimo, Maskva Rumunijos per daug nespaudžia, nežiūrint Vakaruose išgarsinamų rumunų "nukrypimų" nuo bendros Kremliaus linijos, nežiūrint Ceausescu pareiškimų prieš Maskvos liniją. Šitokia diktatoriaus laikysena atidarė jam Vakarų bankų palankumą ir palengvino gauti paskolas bei prekybos lengvatas.

Suomijos rinkimai

Helsinkis. — Suomijos balsuotojai sekmadienį pradėjo rinkti elektorių tarybą, kuri, pagal šalies konstituciją, išrinks naują valstybės prezidentą. Juo per 25 metus buvo Urho Kekkonen, kurio svarbiausias laimėjimas buvo sugebėjimas išlaikyti gerus santykius su Maskva, atlaikyti jos spaudimą. Elektorių taryba, 301 narys, susirinks sausio 26 d. ir išrinks Kekkoneno įpėdinį. Sovietų spauda jau kelis kart priminė suomiams, kad jie neužmirštų savo geografinės padėties ir neišrinktų Kremliaus priešo. Šiuo metu stipriausiu kandidatu laikomas socialdemokratas, ekonomistas Mauno Koivisto, dabartinis Suomijos premjeras.

Keli smūgiai prancūzų valdžiai

Paryžius. — Socialistų vyriausybė Prancūzijoje gavo smūgį papildomuose rinkimuose, kurie vyko keturiuose rajonuose. Juos užtikrintai laimėjo konservatorių atstovai. Trys iš tų keturių vietų buvo laimėtos socialistų pernai birželio mėn. rinkimuose. Ketvirtame rajone buvo perrinktas konservatorius, tą vietą laimėjęs pernai.

Smūgį gavo ir prez. Mitterrando ekonominė programa. Devynių narių Konstitucinė taryba atmetė valdžios planą nacionalizuoti 36 bankus, 7 pramonės ir finansines bendroves. Parlamentas turės programą persvarstyti, paskirti buvusiems savininkams didesnes kompensacijas.

Parlamente padėtis po naujų narių išrinkimo praktiškai nepasikeitė, socialistai vis vien turės užtikrintą daugumą.

— Oklahomos senatas atmetė ERA (moterų lygių teisių papildymo) pasiūlymą.

Pabaltijo klausimas ir Jungtinės Tautos

Amerikos politiniuose sluoksniuose girdėti vis daugiau balsų, raginančių, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės klausimas būtų įtrauktas į Jungtinių Tautų organizacijos dienotvarkę. Savaitraštyje Human Events (1981. IX. 7) apie tai pasisakė diplomatas ir Michigano valstijos senatorius Ed. Fredricks. Jis klausia, kaip JAV-jos turėtų reaguoti į Sovietų Sąjungos ir jos satelitų piktnaudžiavimą Jungtinių Tautų procedūra. "Laikas iškelti Čekoslovakijos, Afganistano ir Angolos klausimą", rašo jis. "Jei Sovietų Sąjunga taip uoliai reikalauja nepriklausomybės Porto Rikui, pats laikas pradėti nagrinėti Pabaltijo klausimą". Fredericks tvirtina, kad tarp Pabaltijo valstybių ir Porto Rico galima nubrėžti pačią tiksliausią, betarpę paralelę. Senatorius Fredericks atkreipia savo skaitytojų dėmesį į tai, kad po pirmojo pasaulinio karo Sovietų Rusija "visiems laikams" pripažino Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybę. Tačiau 1939-ais metais pasirašytas rusų-vokiečių nepuolimo paktas Pabaltijo valstybes perdavė Sovietų Sąjungai, kuri 1940-ais metais į jas įžygiavo ir pasiglemžė. Fredericks pabrėžia, kad Pabaltijo valstybės negalėjo būti mainų ar dovanų objektu, nes jos nėra nei Rusijos nei Vokietijos nuosavybė. Hitlerio jau seniai nebėra, rašo jis, bet Sovietų Sąjunga tebeturi jo dovaną — Pabaltiją.

Fredericks taip pat primena, jog 1940-ais metais Sovietų Sąjungai užgrobus Pabaltiją, tuometinis Amerikos valstybės sekretorius Summer Welles apgailestavo, kad "sąmoningai buvo sunaikinta Pabaltijo valstybių politinė nepriklausomybė ir teritorinis integralumas". Tačiau karo metu ir vėliau sudarytose sutartyse, Jungtinės Amerikos Valstijos, kaip ir likusis pasaulis, tekreipė mažai dėmesio į Pabaltijos problemą.

(Bus daugiau)

Padėtis Lenkijoje

Varšuva. —Lenkijos valdžia paskelbė pramonės gaminių kainų kontrolę. Sekmadienį valstybinis radijas vėl transliavo katalikų Mišias. Pirmadienį devyniose aukštosiose mokyklose prasidėjo paskaitos. Valdžios ryšininkas Urban pasakė spaudai, kad karinė padėtis greit nebus atšaukta.

Vatikane popiežius Jonas Paulius II-sis, kalbėdamas užsienio diplomatiniam korpusui, pareiškė, kad jokia vyriausybė neturi teisės laikyti savo piliečių žemesniais sutvėrimais ar įrankiais. Pasaulio opinijoje vis stiprėja įsitikinimas, kad kiekvienas turi teisę pati laisvai pasirinkti socialines struktūras, kurios turi derinti savo veiksmus su pagarba laisvei, teisingumui, tikėjimui ir visoms žmogaus teisėms, pasakė popiežius.

JAV senatorius Larry Pressler, respublikonas iš Pietinės Dakotos, aplankęs Lenkiją, pareiškė Londone, jog arkivyskupas Glemp pasikalbėjime davęs suprasti, kad Lech Walesa — menkas politikas, atsisakąs derėtis su valdžios atstovais. Walesa tik tada sutiktų tartis, jei karinė valdžia „pultų ant kelių ir jo atsiprašytų", buvo pasakyta senatoriui Presslerriui.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Popiežius atsiuntė geriausių linkėjimų telegramą Chicagos arkivyskupui kardinolui John Cody, linkėdamas greit pasveikti.

— Izraelio gynybos ministeris Sharon pirmadienį Egipte pradėjo derybas dėl pasitraukimo iš Sinajaus smulkmenų, dėl kompensacijų Sinajaus žydams.

— Vakarų Vokietijos kancleris Schmidtas pasakė, kad Amerika galėtų, kaip nugalėtoja, išstatyti Europoje kokius nori ginklus. Ji turi teisę apginkluoti savo karines jėgas Europoje visais jai reikalingais ginklais. Bonos vyriausybė visada būna kontaktuojama, su ja tariamasi, tačiau Bona negali vetuoti jokių ginklų, paaiškino kancleris.

— Salvadoro ambasadorius Amerikoje pareiškė, kad greit prasidės šešių kareivių teismas, kuriame jie kaltinami amerikiečių vienuolių nužudymu. Kaip žinoma, 1980 m. gruodžio mėn. Salvadore buvo nužudytos keturios seselės, jų tarpe uršulietė sesuo, lietuvaitė Dorothy Kazel iš Clevelando.

— Maskvoje nuo sniego krūvio sugriuvo robotų bandymų įmonė — Ordzhonokidze fabrikas, kur žuvo apie 50 žmonių ir šimtai buvo sužeistų. Žuvusių tarpe daug inžinierių, technikų, kvalifikuotų mechanikų.

— Egiptas ir Kanada susitarė branduolinio bendradarbiavimo srityje. Kanada duos Egiptui reaktorių, urano ir techninę paramą. Sutarti numatoma pasirašyti gegužės mėn. Egiptas planuoja statyti 8 branduolines elektros stotis.

Portugalų taikos šalininkų žygis

Lisabona. — Šeštadienį Portugalijoje įvyko didžiulė taikos demonstracija, kurioje dalyvavo Europos "taikos tarybos" vadai ir portugalų prokomunistinių darbo profsąjungų nariai, apie 50 000 žmonių. Kalbėtojų tarpe buvo JAV kongreso narys, atstovas iš Chicagos, juodasis Gus Savage. Kalbėtojai pasmerkė Amerikos vyriausybės nutarimą gaminti neutroninę bombą, Nato planus dislokuoti naujas branduolines raketas Vakarų Europoje. Kaip dažnai būna panašiose demonstracijose, sovietų branduolinės raketos nebuvo smerkiamos.

EGIPTO - IZRAELIO TAIKOS KLIŪTYS
Sunku įgyvendinti taikos sutartį

Jeruzalė. — Valstybės sekretoriaus Haigo kelionė į Egiptą ir Izraelio oficialiai buvo surišta su "Camp David taikos proceso pagreitinimu". Kaip žinoma, pagal tą taikos sutartį Izraelis turi iki balandžio 25 d. pasitraukti iš paskutinės okupuoto Sinajaus dalies, kuri turi sugrįžti į Egipto rankas. Taikos sutartis reikalauja autonomijos kitų Izraelio okupuotų arabų žemių gyventojams. Ta autonomija ir sukelia didžiausius taikos sutarties sunkumus, kuriuos bando išspręsti sekretorius Haigas.

Jau pats Sinajaus atidavimas sukelia sunkumų. Šalia karinių bazių, aerodromų, kuriuos Izraelis išardo, išveža, uždaro, šalia nedidelių viensėdijų, mažų sodybų, Sinajaus šiaurėje įsteigtas naujas Yamito miestas, kurio gyventojai, nors gaudami nemažas valdžios kompensacijas, nenori palikti. Izraelyje yra politinių grupių, kurios iš viso nelinkusios pasitraukti iš okupuotų arabų žemių, jų tarpe ir iš Sinajaus. Tų grupių nariai traukia į Yamitą ir ten užima tuščius pastatus, prisiekdami priešintis Izraelio kariuomenės bandymams juos išvaryti. Kai kurie šaltiniai sako, kad ir pati Izraelio valdžia nenori atiduoti Egiptui Yamito miesto. Sausio 13 "Jerusalem Post" rašė, kad tarp Izraelio ir Egipto sudarytas slaptas susitarimas, kuris numato atidėti ilgesniam laikui pasitraukimą iš Yamito, paliekant mieste ir apylinkėse žemės ūkio mašinas, sandėlius, svarbesnius pastatus. Izraelis prašė šio "prailginimo", įrodinėdamas, jog nenori kovų tarp ten gyvenančių izraelitų ir kariuomenės.

Kai kurie Izraelio politikai įrodinėja, kad būtų galima palikti Yamitui jau po Sinajaus sugrąžinimo tam tikras autonomines teises. Nurodoma, kad tokių pavyzdžių yra buvę, kai autonomiją gavo Tyrolio gyventojai šiaurės Italijoje. Dėl autonomijos susitarė Italijos ir Austrijos vyriausybės po II-jo Pasaulinio karo. Panaši padėtis buvusi ir Trieste, dėl kurio ginčai vyko tarp Italijos ir Jugoslavijos. Panašiai Egipto Sinajuje galėtų likti ir žydiškas Yamito miestas, įsikūręs prie Viduržemio jūros.

Sunkiausia kliūtis susitarti dėl palestiniečių autonominių teisių Gazoje ir Vakarų krante yra Rytinė Jeruzalė. Izraelis griežtai laikosi politikos, kad visa Jeruzalė yra nedaloma, sujungta, amžina Izraelio sostinė. Jeruzalėje gyvenną 100,000 arabų negali dalyvauti autonomijos tarybų rinkimuose, nes jie yra tikrojo Izraelio piliečiai ir dalyvauja jo rinkimuose. (Faktiškai Jeruzalės arabai visus Izraelio rinkimus boikotuoja). Egiptas laikosi pozicijos, kad Rytinė Jeruzalė yra okupuota Vakarų kranto dalis.

Nežinia, ar valstybės sekretoriui Haigui pavyko sumažinti šį pagrindinį nuomonių skirtumą. Nepaslaptis, kad Izraelyje daug politikų nenori sugrąžinti Egiptui paskutinę Sinajaus žemės dalį. Atgavęs visas savo karuose prarastas žemes, Egiptas gali atsisakyti Camp David sutarties, kaip diplomatinio mechanizmo. Gali nutraukti visas derybas dėl autonomijos. Jeruzalėje kalbama, kad premjeras Beginas planuoja paskelbti prieš balandžio 25 d., kad Izraelio karinės ir civilinės bazės, visos sodybos Vakarų krante ir Gazoje, kur jos užima daugiau trečdalio žemių, "perimamos į Izraelio teiseną, jurisdikciją ir administraciją". Tai, kaip žinoma, Izraelio vyriausybė padarė Golano aukštumose. Izraelis neskelbė, kad jis "pasisavina ar perima" Golaną. Buvo paskelbtas tik Izralio juridinių, administracinių, įstatyminių galių praplėtimas į Golano žemes. Siūloma tą pati padaryti Gazoje, Judėjoje ir Samarijoje.

Pakeitė Ispanijos kariuomenės vadus

Madridas. — Praėjusią savaitę Ispanijoje įvyko pakeitimai vyriausioje kariuomenės vadovybėje. Paskirtas naujas jungtinio kariuomenės štabo viršininkas ir trijų kariuomenės rūšių vadai: armijos, aviacijos ir laivyno.

Spaudos nuomone, karalius Juan Carlos parinko karininkus, kurie eina už demokratinę Ispaniją. Pernai vasario mėn. kai kurie karininkai buvo įsivėlę į bandymą pašalinti parlamentinę sistemą, apie 30 karininkų dar bus teisiami.

Trys iš pašalintų kariuomenės vadų jau yra 65 metų ir bus paleisti pensijon. Jungtinio štabo viršininku paskirtas gen. Alvaro Lucalle Leloup, 63 metų, buvęs Valladolido karinės apygardos viršininkas.

— Italijos teismo tardytojas pareiškė, kad "Raudonoji brigada" greičiausiai nužudys pagrobtą JAV generolą James Dozier.

"Antras Kaimas" – teatro laureatas

JAV LB Kultūros taryba sausio 14 d. posėdy nutarė 1981 metų tūkstančio dol. premiją skirti "Antram kaimui". Savo sprendimu Kultūros taryba siekia pastebėti ir pripažinti šio vieneto sėkmingas kūrybines pastangas, formuojant savo veidą ir ieškant krypties. Susiorganizavęs beveik du dešimtmečius "Antras kaimas" buvo daugelio jaunųjų jėgų scenos meno mokykla ir paskatinimas.

Premija bus įteikta Premijų šventėje balandžio 18 d. Detroite. Premijos mecenatas yra Lietuvių fondas.

Atgaivinti Vatikano ryšiai su Anglija

Roma. — Popiežius Jonas Paulius II-sis paskelbė šeštadienį, kad atgaivinami diplomatiniai ryšiai tarp Vatikano ir Britanijos. Tuos ryšius buvo nutraukęs karalius Henrikas VIII dar 1533 metais. Vatikano nuncijumi Londone paskirtas šveicaras monsinjoras Bruno Heim, o Vatikane Britanijai atstovaus ambasadorius Sir Mark Evelyn Heath. Šiais metais popiežius planuoja aplankyti Britaniją.

KALENDORIUS

Sausio 19 d.: Marijus, Pia, Raivedis, Gedvilė.

Sausio 20 d.: Fabijonas, Germana, Daugvydas, Vaidė.

Saulė teka 7:14, leidžiasi 4:48.

ORAS

Debesuota, su pragiedruliais, temperatūra dieną 20 l., naktį 5 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI. PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

SLOGOS REIKALAI

Medicina toli pažengė, bet slogos gydymas vis tas pats paliko: ji ir dabar tebegydoma mūsų močiučių receptu.

Mediciniška tiesa

Kai kurie slogos gydymo būdai jau liko istorijos lapuose. Ir kokių jų nebūta! Vieni patardavo stovėti ant galvos ją laikant vandenyje. Kiti su savimi svogūnų ryšulį nešiodavosi. Treti kaukes dėvėdavo - slogą baidydavo. Tokios ir kitokios priemonės slogos eigos nesutrukdydavo — ji pati dažnais atvejais liaudavosi. Nobelio premiją gaus tas, kuris pajėgs slogą sutramdyti. Dabar susipažinsime su slogos reikalais, kaip galima su jais tvarkytis.

Istoriniai faktai slogos reikaluose

Senos knygos aprašo atsitikimą, įvykusį prieš 183 metus. Kapos metų sulaukęs, stiprus vyras, prieš Kalėdas šaltam lietui lyjant jodinėdamas, peršalo. Vėlai sugrįžęs sėdosi valgyti nepakeitęs rūbų. Sekančią dieną jis jautė skausmą gerklėje ir iš ryto nėjo laukan. Po pietų jis kirto medžius lauke. Vakare jis buvo užkimęs. Jis atsisakė gerti vaistus, nes tikėjo, jog nėra vaistų nuo slogos — tėgul ji išeinanti kaip atėjusi.

Kitos dienos rytą jį ėmė krėsti šaltis. Jam buvo sunku kalbėti ir alsuoti. Auštant, jam buvo pasiūlyta molaso, acto ir sviesto - tais laikais naudojamų vaistų nuo slogos. Jis jų negalėjo nuryti.

Pakviestas gydytojas panaudojo tais laikais paplitusį gydymą — kraujo nuleidimą. Jis nuleido pusę litro kraujo. Paciento kojos buvo šildomos šiltu vandeniu. Jo kaklas buvo apsuptas mostimi ištepta skara. Karšti kompresai ir garstyčių apdėjimai. Įvairūs vaistai buvo naudojami gargaliavimui bei kvėpavimui. Daugiau kraujo buvo neleista - pacientas mirė už dviejų dienų nuo susirgimo.

Ne kitaip atsitiko ir su prezidentu Jurgiu Washingtonu. Jis sirgo sloga ir buvo gydomas tais laikais populiariais būdais - svarbiausia, kraujo nuleidimu.

Dabar toks slogos gydymas mums atrodo tiesiog baisus. Bet ir dabar moderni medicina ne ką geriau pajėgia slogą tvarkyti.

Sloga kamuoja žmones nuo senovės

Nuo neatmenamų laikų sloga vargina žmones. Aprašytas toks penkiolikto šimtmečio žiemos metu atsitikimas. Maldininkas keliaudamas Jeruzalėn susirgęs sloga dėl to, kad basas keliavo — ir mirė.

Žodis sloga, angliškai COLD vadinamas todėl, kad manoma jog ja susergama sušalus, pervargus bei basam pavaikščiojus. Pasirodo, kad tai netiesa. Šių dienų mokslas tvirtina, kad sloga nesusergama nuo peršalimo. Buvo atlikti bandymai su savanoriais. Jie ilgas valandas stovėjo skersvėjyje, dėvėdami šlapiais drabužiais. Jie drebėjo nuo šalčio, jautėsi nejaukiai, bet jie negausiau slogavo, palyginus su kitais savanoriais, kurie buvo laikomi šilimoje ir dėvėjo sausais drabužiais.

Tas pats buvo pastebėta Pirmojo pasaulinio karo metu. Kariuomenės gydytojai pastebėjo, kad žiemą miegodami drėgnuose apkasuose kareiviai mažiau sirgo slogomis negu užfrontėje miegodami patogiose kareivinėse. Taip pat eskimai gyvendami šaltame klimate esti saugūs nuo slogos tol, kol juos aplanko laivai iš šiltesnių kraštų.

Žmonės tiki, kad peršalimas sukelia slogą — tikrumoje taip nėra. Vienas tokio tikėjimo išaiškinimas yra šis faktas. Žmogus pradėjęs sirgti sloga jaučia temperatūros pakitimą - drebulį. Jis sakosi šilčiau užsivilkšiąs, kad sloga nesusirgtų, o tikrumoje jau jis serga sloga.

Dauguma slogų pasitaiko rugsėjo ir gegužės mėnesių tarpe. Ryškiai pagausėja žmonių suslogavimas tarp rugsėjo ir pusės spalio mėnesio. Tyrinėtojai mano, kad žiemos mėnesiais žmonės daugiau esti kambariuose - dažniau nuo kitų užsikrečia slogomis. Bet to, šiltesnis, sausesnis oras išdžiovina nuo slogos saugančias gleivines, kuriomis išklotas nosies vidus ir kurios sulaiko slogą sukeliančius virusus.

Šimtai virusų rūšių

Yra daugiau negu šimtas virusų rūšių, kurie gali sukelti slogas. Vienas jų, vadinamas RHINOVIRUS, kuris suaugusių tarpe (nuo ketvirtadalio iki trečdalio atsitikimų) yra slogos sukėlimo kaltininkas. Tas virusas yra skirtingas ir mažesnis už influenzos virusą. Slogą sukeliantis rhinovirus yra .000002 inčo diametro. Antibiotikai neveikia prieš slogas. Skiepai (vaccines) gali būti išdirbami prieš slogas, bet jie yra nepraktiški, nes labai daug yra slogas sukeliančių virusų - turėtų būti ir daug rūšių skiepų. Mat, vieni skiepai veikia apsaugančiai tik nuo vienos rūšies virusų.

Kaip dažna yra sloga?

Sunku surinkti slogomis susirgimų statistiką, nes slogos esti panašios į kitas ligas ir dažnai nelaikomos užtenkamai svarbiomis, kad reikėtų tokius susirgimus registruot. Kai kurie tyrinėtojai mano, jog amerikiečiai serga bilijonų slogų per metus. National Center for Health 1978 metų statistika rodo, kad šio krašto gyventojai kasmet susilaukia šimto milijonų slogų, jie netenka 30 milijonų darbo dienų, trisdešimt milijonų mokyklos dienų ir 276 milijonus sumažinto darbingumo dienų. Šiame krašte slogos sudaro vieną iš penkių staigių susirgimų.

Gail. sesuo Ona Ankienė „Sodybos" ambulatorijoje matuoja kraujospūdį Kazimierui Taliūnevičiui. Nuotr. M. Nagio

„Sodybos" seklyčioje šv. Mišių klauso Jonas Tapulionis, Sofija Oželienė, gail. sesuo Ness ir Kazys Senekas.
Nuotr. **M. Nagio**

Yra daug tyrinėtojų, kurie praneša, kas slogomis suserga ir kaip dažnai. Vieni tvirtina, kad 75% visų žmonių bent kartą metuose susloguoja. O 25% žmonių serga slogomis keturis ar daugiau kartų metuose. Su žmogaus amžiumi mąžta dažnumas susirgimais sloga. Taip kad suaugę žmonės vidutiniškai slogomis suserga du kartus per metus. Cornell universitete ketvirtis visų studentų pernešdavo 75% visų užregistruotų slogomis susirgimų. Dar keturių metų nesulaukę vaikai vidutiniškai slogomis perserga aštuonis kartus per metus.

Medžiaginiai slogos nuostoliai yra labai dideli. Nedarbingumas sloguojant žmonėms kainuoja bilijonus dolerių. Amerikiečiai per metus vaistams gydantis nuo slogų išleidžia pusę bilijono dolerių (nors nuo slogos nėra pasigydymo vaistais). Už tai liaudies medicina yra labai gausi slogai gydyti.

Tikėjimas vaistais nuo slogos gydo slogą

Yra nesuskaitoma daugybė prieš slogą naudojamų liaudies priemonių. Tos priemonės dabartinės medicinos požiūriu dažnai neišlaiko kritikos, bet žmonės vis dar tiki jomis. Kai kurie tyrinėtojai tvirtina, kad tikėjimas - pasitikėjimas yra svarbiausias dalykas bet kokios ligos, įskaitant ir slogos gydymą.

Per penkis metus buvo atlikti bandymai tiriant įvairius skiepus prieš slogas. Kontrolinei grupei buvo sakoma, kad duodami skiepai, o tikrumoje buvo suleidžiamas distiliuotas vanduo. Daugiau negu trečdalis gavusių vandens pranešė, kad jų sloga buvo pagydyta ar sumažinta nuo gautų „vaistų". Šitie duomenys išaiškina, kodėl taip lengva džiaugtis bet kokiuo vaistu gydantis nuo slogos. Peržvelgus ilgų metų gydymąsi nuo slogų liaudies vaistais, galima tuos vaistus susumuoti į atskiras grupes.

Maistas gydantis nuo slogos

Nuo slogos gydantis patariama vartoti įvairias arbatas, įskaitant pipirmėčių. Naudojamas česnakas ir citrinos įvairiose formose. Vermonto gydytojas pataria kramtyti bičių korius sinusų išvalymui. Svogūnai buvo naudojami slogos gydymui. 1978 metais gyd. Marvin Sackner, Miami Beach miesto žydų ligoninės vidaus ligų skyriaus vedėjas, praneša, kad vištienos sriuba išvalo gleives iš sinusų greičiau, negu bet koks kitas karštas gėrimas. Jo pranešimas buvo atspausdintas mediciniškame žurnale „CHEST".

Žinoma, yra visai nevartotinų gydymosi būdų liaudyje nuo slogos. Pvz. Anglijoje dar yra žmonių, tikinčių, kad prarytas voras pagydys nuo slogos.

Nosies valymas gydantis nuo slogos

Liaudyje vyrauja nuomonė, kad nosies valymas yra gera priemonė gydantis nuo slogos. Patariama nosį valyti karštu vandeniu, muilu, soda, žuvies taukais, sūriu vandeniu, eukalypto aliejumi, jodina, ir net formalinu. Buvo mėginama uostyti aspiriną, pipirus, cinamoną. Kai kurie patarė nešnypšti nosies. Kai kurie senovės amerikiečiai užkimšdavo šnerves atvirkščiai suvyniotomis apelsinų žievėmis.

Liaudies vaistai nepriimtini

Šio krašto vaistų reikalus tvarkanti įstaiga (Food and Drug Administration) mano, kad be recepto gaunami prieš slogas vaistai yra mokslu nepagrįsti. Vitaminas C patariamas vartoti nuo slogos. Iki šiol dar neprieita vienodos nuomonės dėl vitamino C naudos slogas gydantis.

1965 m. parašęs knygą apie slogą („The Common Cold") Christopher Andrews gavo daugiau šimto patarimų iš žmonių, kaip gydyti slogą. Nė vienas jų mums nepriimtinas. Slogų gydymo tyrimai daromi toliau. O mes tuo tarpu likime prie mūsų močiučių patarto nuo slogos gydymo.

Motinėlės patarimas — geriausias vaistas nuo slogos

Dabartinė medicina, kaip ir mūsų motinėlės, pataria nuo slogos pasilsėti gulint lovoje, gerti daug skysčių — naudingų sunkų, vištienos sriubos, na, ir reikale naudoti aspiriną.

Svarbu žmogui iš anksto ruoštis atsispirti slogai. Reikia stiprinti organizmą prieš įvairias infekcijas, įskaitant virusines. Reikia stiprinti gleivines, nes per jas virusas patenka kūnan.

Sveikas maistas, geras oras, poilsis ir tinkamas darbas yra svarbūs dalykai saugantis nuo slogos. Ypač iš prigimties silpnesnieji privalo save stiprinti vaisių sultimis, druskos nevartojimu, pieno virinimu ir aštrumų vengimu.

Svarbu vengti rūkalų ir svaigalų. Svaigalai užslėps peršalimo pavojų ir atšaldys odą, nes išplės kraujagysles. Naudinga pakankamai ilsėtis tyrame ore.

Išvada. Sloga beveik niekada neserga žmogus, kuris savo kūną stiprina gera nuotaika, naudingo darbo pamėgimu, sveiku maistu: vaisiais, daržovėmis, baltymais maitindamasis ir vietoje kavos - vaisių sunkas naudodamas. Jų po tris litrus kasdien išgerdamas ir vištienos sriubos kasdien po kvortą sunaudodamas. Sėkmės visiems šitokiu būdu su sloga kovojantiems.

Pasiskaityti. Linus Pauling „The Vitamin C".

SPAUDA — LIETUVYBĖS UGNIS

JONAS MIŠKINIS

Dabar lietuviškos spaudos prieinamumas mums yra nesunkus. Spauda kaskart gerėja, tobulėja. Ir skaitytojai vis labiau susigyvena su spausdintu žodžiu. Bet tai tik pažangesnioji mūsų tautiečių dalis. Dar nemaža dalis lyg nebenori įsileisti į savo namus lietuviškos šviesos spindulio, už kurį spaudos draudimo laikais su pavojais buvo gaudomi Lietuvoje mūsų tautiečiai, daug jų atsidūrė ir Sibiro taigose.

Spaudos laisvę lietuvių tauta brangiai nupirko: keturiasdešimt metų teko slapstytis, vargti, gyventi nuolatiniame pavojuje, kentėti kalėjimuose ir ištrėmime. Todėl mums lietuviška spauda išeivijoje turi būti ypatingai brangi. Mes visada turime atsiminti, kad lietuviškas žodis vargu, skausmais ir krauju mokėtas. Tačiau reikia manyti, kad neskaitančių ne koks nors prieš spaudą nusistatymas, bet tik paprastas apsileidimas ir lietuviškos spaudos neįvertinimas. Liūdnoka, bet negi be vilties daiktas. Pažangiųjų pavyzdžiai, propaganda pagydys ir tą negalią. Spausdintą lietuvišką žodį mes itin turim gerbti, mylėti, per jį mūsų tauta tautiškai susiprato ir laisvę atgavo.

Susipratę lietuviai gerai žino, kad lietuvybės ugnis įsižiebė ir buvo atgaivinta lietuviška spauda. Žymusis vokiečių poetas Goethe sakė, kad pergamentas (suprask, raštas) yra „šventasis šulinys, kurio vanduo amžiaus troškulį malšina". Iš tikrųjų, jei ne spauda, gal seniai būtų spėjęs išsekti iš mūsų paskutinis lietuvybės šaltinis. Savąją spaudą užtat reikia branginti, kaip tautinės sąmonės maitintoją. O kur dar mokslo šaltiniai, jei ne knygoje? Juk žmogus ne vien duona gyvena. Reikia dar ir dvasinio peno. Bet ir duona be mokslo sunkiai kepama.

„Kas atmeta išmintį ir drausmę, tas nelaimingas, tokių viltis tuščia, jų vargai bevaisiai ir jų darbai nenaudingi", sako Švento Rašto išmintis. Vadinasi, išmintis šviesi ir niekada nenyksta. Ji pigiai pamatoma tų, kurie ją myli, ir randama tų, kurie jos ieško. „Kas dėl jos budi nuo aušros, tas nevargs, nes ras ją sėdinčią prie savo durų", kalba Swet Mardenas.

Tačiau dėl spaudos reikia budėti, jos ieškoti, tik ne nuo aušros, o nuolat. Pasak priežodžio „Lašas po lašo ir akmenį pratašo". Taigi lašas akmenį prakala ne jėga, o nuolatiniu kritimu. Žmogus tampa išmintingu ne iš karto, bet nuolat skaitydamas ir mokydamasis.

Dienos eina į mus lyg dosnūs draugai, nešdamos mums nežinoma ranka neįkainojamų brangenybių. Bet jeigu laiko neišnaudojam, tai atsitraukia, niekad jau nesugrįždamos. Joks raginimas ir auklėjimas nėra užbaigtas, kol žmogus nėra išmokęs gyventi nugalėtojo gyvenimu, t.y. visuomet būti nusikreipęs į pergalę, o niekuomet į žlugimą. Kol priprastoji dvasinė jo struktūra nepasidaro tokia, apie kokią mąstė Mirobedu, kai jis pasakė: „Kam mums save žmonėmis vadinti, jei mums ne visur ir neviskas pasiseka. Niekuomet nesakyk ir neturėk jausmo, kad tai kažkas perviršija tavo jėgas. Žmogui, kuris gali norėti, nieko nėra negalimo".

Pavyzdžiui, viena darbo valanda per dieną su knyga per 10 metų iš nemokyto gali padaryti žmogų mokytą. Po vieną valandą į dieną jaunuolis lengvai gali perskaityti 20 puslapių gerų minčių. Taigi per metus galėtų perskaityti 18 storų knygų.

„Non scolae, sed vitae discimus", Lietuvos nepriklausomybės metais kai kur buvo užrašyta ant naujai pastatytų miestuose mokyklų sienų. Tai „ne mokyklai, bet gyvenimui mokomės". Moksleiviams tas posakis gal ir nelabai buvo aiškus, bet tiems, kurie realiu gyvenimu gyvena, buvo pilnai suprantamas. Tad per spaudą ir knygą į geresnę ir šviesesnę ateitį.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS — 161000)

Subsctiption Rates $45.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. $43.00. Foreign countries $45.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	$45.00	$27.00	$19.00
Kanadoje (U. S. A. dol.)	$45.00	$27.00	$19.00
Užsienyje	$45.00	$27.00	$19.00
Kitur — Amerikoje	$43.00	$25.00	$18.00
Savaitinis (Šeštad. pried.)	$30.00	$19.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8004
Priima ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 11:30 val. ryto iki 3 val. popiet.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-0067
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000. Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Įstaigos ir buto tel. 652-1381
DR. FERD. VYT. KAUNAS
Gydytojas ir Chirurgas
DIPLOMATE, AMERICAN BOARD OF FAMILY PRACTICE
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus trečiad. ir šešt.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta.

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą — Pirm., antr., treč. ir šeštad.

Tel. ofiso ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val.: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p.
Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus.

Ofs. 742-0255 Namų 584-5527
Dr. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS — CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave.
Elgin, Ill. 60120
Valandos pagal susitarimą

Tel. 372-5222, 236-6575
Dr. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak.
Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

Ofiso tel. 434-2123, namų 448-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antrad., ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt. 2—7) šeštadieniais pagal susitarimą.

DR. K. M. ŽYMANTAS
DR. S. T. CHIRBAN
DANTŲ GYDYTOJAI
2654 West 63rd Street
Val. pagal susitarimą: antr., trečiad., ketvirtad. 10 v. ryto iki 6 v. vakaro.
Tel. — 778-3400

Garbinga tauta –

PETKAUS TAUTA

Pastarųjų metų priešpaskutinę dieną Viktorui Petkui sukako 52 metai. Deja, ir Kalėdas, ir gimtadienį, ir Naujuosius metus jis turėjo atšvęsti sėdėdamas kalėjime. Nebe pirmą kartą šitaip. Gal greičiau jau kokį aštuoniolikтą ar devynioliktą. Ir ne paskutinį — einamosios bausmės jam liko dar 7 metai griežto režimo ir 5 tremties. Už „antitarybinę agitaciją ir propagandą". Ak, kaip virpa Tarybų valdžia nuo tokio Petkaus, Navickaitės ir Sadūnaitės „antitarybinės propagandos" smūgių! Mat, Tarybų valdžia gerai žino, jog maža vilties, kad šia „propaganda" kas nors nepatikėtų. Tad — į kalėjimus ir lagerius tokius „pavojingus agitatorius". O Brežnevas, Andropovas ir visa Kremliaus mafija ir toliau dreba lašiningose savo skūrose...

*

Kaip žinia, čia neseniai iš spaudos išėjo Tomo Venclovos puikus straipsnių rinkinys „Lietuva pasaulyje". Vienas tarp jų esantis dalykas — dialogas su Cz. Miloszium apie Vilnių — lenkų kalba tik ką išleistas ir Paryžiuje. Tame dialoge Venclova, tarp kita ko, atiduoda puikią pagarbą ir Viktorui Petkui. Vertėtų tą vietą pacituoti ištisai:

„Tauta negali sutikti, kad ją laužytų, spiaudytų jai į veidą ir lieptų už visa tai džiaugsmingai dėkoti. Neįmanoma išrauti normalių žmogiškų refleksų, ypač kai turime reikalo su lietuvišku užsispyrimu, kuris net priežodyje minimas, ir su tradiciniu, gerus septynis šimtmečius ugdytu atsparumu. Pastaraisiais metais neįtikėtinai pražydo lietuvių savilaida, o tai rodo, jog pasipriešinimas gavo naują ir svarbią dimensiją. Kažkaip jau sunku nebekreipti dėmesio į to krašto likimą. Žinau, jog tai nėra lietuvių inteligentijos nuopelnas. Šiaip ar taip, čia nusipelnė ne ta inteligentijos dalis, kuri matoma. Egzistuoja, net labai dažnai pasitaiko, sumiesčionėjęs himo sovieticus, kuris kukliai (arba ir nekukliai) turtėja, drebėdamas priiminėja gimines iš užsienio, o laikui bėgant ir pats ima užsienin važinėti. Jis tyliai ir mirtinai neapkenčia rusų, bet būtent rusų: sistema jam yra paranki, be tos sistemos jis nežinotų ką daryti, bent kurį laiką. Bet egzistuoja ir kiti žmonės — daugiausiai iš paprastųjų.

„Pažinojau vieną jų — Viktorą Petkų. Priskirčiau jį prie ypatingiausių asmenų, **kokius gyvenime esu regėjęs** (mano pabraukta — M. Dr.). Tas stambus flegmatiškas žemaitis praleido Gulage penkiolika metų. Pirmąsyk pateko ten dar nepilnametis už ryšius su pogrindžiu, nors nebuvo laikęs rankose ginklo. Po Stalino mirties buvo paleistas, bet netrukus vėl suimtas, šį kartą už tai, kad turėjo subversyvios literatūros. Prie minėtosios literatūros priklausė Selma Lagerloef ir lietuvių rusų poeto Baltrušaičio knyga, išspausdinta 1911 metais. Petkus sėdėjo aštuonerius metus (tuo tarpu Baltrušaitis, lygiai kaip ir Lagerloef, buvo reabilituotas). Išėjęs, žinoma, negavo normalaus darbo, bet surinko vieną iš geresniųjų Vilniuje lituanistinių bibliotekų. Įstojimą į Lietuvos Helsinkio grupę laikė natūraliausiu daiktu, nors, be abejonės, suvokė, kaip ir visi, kad pateks į kalėjimą pirmasis. Buvo areštuotas. Jo teismas vyko vienu metu su Ginzburgo ir Ščaranskio teismais — tarp kitko, šiedu buvo jo bičiuliai (Petkus taip pat bičiuliavosi su Sacharovu ir iš viso nebuvo rusofobas). Tada jau buvau Vakaruose, Prancūzijoje; beveik nieko negalėjau jam padėti, tiktai kas rytas skaičiau visus man prieinamus laikraščius ir jutau, kaip Petkaus figūra diena iš dienos auga. Jis neatskinėjo į jokius teismo klausimus. Davė suprasti, kad tai jo manymu okupacinis ir neteisėtas teismas, su kuriuo bendradarbiauti ir netgi bendrauti nepridera. Paskui tiesiog tylėjo arba miegojo. Gavo naują penkiolikos metų terminą".

*

Stebint mūsų išeiviškąjį gyvenimą, žmogų dažnai apima liūdesys. Kokie vis dėlto esame menki ir skurdūs savo asmeniškomis ambicijėlėmis, savo smulkiomis (bet niekada nesibaigiančiomis) rietenėlėmis, na, ir savo kolektyvinės emigrantės sielos „didžiuoju rūpesčiu"; kas bus kokio veiksnio pirmininkas, kada bus ateinančioji „veiksnių konferencija" ir ką jos dalyviai gaus pietų: „chicken" ar „roast beef"?

Tokiu momentu labai sveika prisiminti... Viktorą Petkų. Tada praeina ir liūdesys, ir grįžta pasididžiavimas priklausymu lietuvių tautai — Petkaus tautai.

Tokiu momentu — kai, veržiamiesi į „vyriausias valdybas", pamirštame, jog buvimas „Lietuvos laisvinimo kovos vadovybėje" ne ambiciją kutenantis malonumas, o sąžinę įpareigojanti našta — labai sveika prisiminti ir tikrųjų laisvės kovotojų (kovojančių be „chartų" ir be „mandatų") dabartinį adresą.

Viktoro Petkaus atveju, paskutinėmis mus pasiekusiomis žiniomis, jis yra toks: Patarskaja ASSR 422950, Čistopolj UE— 148 ST — 4, USSR.

Mykolas Drunga

KŪRYBINĖJE ROMANISTO LABORATORIJOJE

Pokalbis su Jurgiu Gliauda, jo romanui

„Atolas — Koralų sala" „Draugo" atkarpoje pasirodžius

ALGIRDAS GUSTAITIS

(Pabaiga)

Jurgis Gliauda: — Kolegos klausimas daugiabriaunis ir vertas gilaus dėmesio. Mums būtina gausių šeimų problemomis indoktrinacija, bet gyvenimas turi savo dekalogus. Išeivijoje ir tėvynėje tauta negausėja. O didaktika jau yra autoriaus neužinteresuotumo teorijos kapituliacija. Vis dėlto aš drįsau įpinti rūpestį ta tema į veikalą ir manifestuoti tai patrioto lūpomis. Ta tema sudaro jo gyvenimo pagrindą.

1899 metais prancūzas Emil Zola išleido gausių šeimų panegiriką, romaną „Vaisingumas". Tikrą vadovėlį gausių šeimų dauginimo politikoje. Kritika už tai nepaglostė. Nuo modernios visuomenės interesų tema buvo atšokusi. Ir šiandieną, ar jaunoji karta pritars mano personažo svajonei: „kiekvienas sūnus turi turėti šešis vaikus"?

Nuo senovės laikų žmonės geidė matyti scenoje dramą, išsūkius dievams. Štai gi mažytė lietuvių jaunimo grupelė kosmopolitinės visuomenės sūkuriuose nuolat išgyvena dramą. Jaunos kartos tolėjimas nuo kompaktiško lietuvių užsidarymo savyje — drama. Sizifiškos jų pastangos išlikti abiejose užkardos pusėse — drama.

Praraja tarp kartų dabar gilesnė, kaip kadaise buvusi tarp „senųjų lietuvių" ir naujakurių. Gausi yra jaunųjų intelektualų grupė, apie kurią kalbama, kuriai skiriamos užuominos: kur jie? kodėl neaukoja? kodėl jų nematyti mūsų posėdžiuose?

Šios naujoviškos pakraipos jaunųjų lietuvių vis nėra ir vis nėra mūsų beletristikoje. O jie stovi čia pat, amerikiečių visuomenės įtakų vėjų apipūsti. Pro kosmopolitizmo, hedonizmo, pragmatizmo, modernaus cinizmo apnašas, leiskime sau tikėti — jie yra mūsų šaknų atolas. Jie užaugo po svetima saule. Tai ir vėl drama. Eikime į juos beletristikoje su paaštrinta atsakomybe tiesai...

Staigi personažo mirtis — ta mirtis nereiškia beprasmės fizinės mirties. Skaitytojo dėmesy toks personažas lieka gyventi ilgiau už be dramatizmo tarpstantį personažą. Drama įsimena. Beletristikoje, kaip matematikoje, du minusai sudaro pliusą. Kada mano romane „Delfino ženkle" finalas išvengė nelaimės ir, vietoj laukiamo talidomido kūdikio, gimė kūdikis sveikutis, kaip ridikas, buvo priekaištų: kodėl deformuotas naujagimis nesupurtė tėvų gyvenimo? Kadangi „Atolas — Koralų sala" finale žuvo du geri personažai, geros lietuvaitės, buvo užuominų: ar nebūtų jaukiau išvengti joms automobilio nelaimės, išlikti ir susituokti su savo „meilėmis". Autorius tačiau nedrįsta sakytis galįs atrišti įnoringąjį, gyvenimiškąjį Gordijaus mazgą.

Algirdas Gustaitis: — Man patiko eilutės apie būtinumą lietuviams turėti gausesnes šeimas, kitaip mūsų tauta išnyks. Ką, Rašytojau, manai apie tautai gyvybingos didaktikos įvedimą į literatūrą?

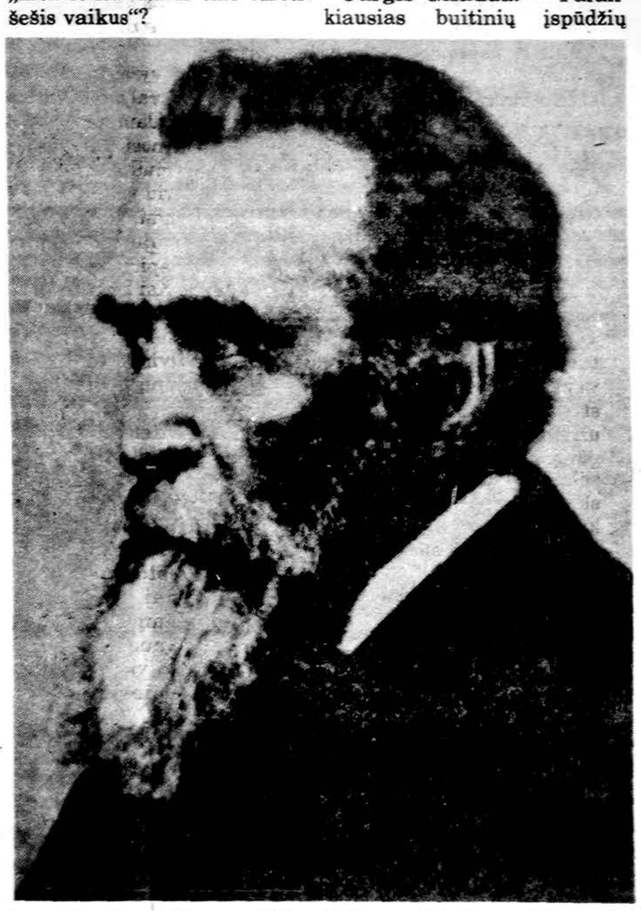

Dr. Jonas Basanavičius, Lietuvos atgimimo patriarchas, tautinio susipratimo rūpesčiu užsidegęs jau Marijampolės gimnazijoje.

Patriarchalinis kaimas gimdo gausias šeimas, dinamiškasis didmiestis neleidžia gausiai šeimai tarpti. Tačiau didaktikos dvelksnis glūdi kiekvienoje beletristikos knygoje. Didaktika visad yra idėjos branduoly. Net absurdo teatro meistrai prisipažįsta, kad juo labiau jie bėgo nuo bet kurios idėjinės indoktrinacijos, juo ji sekė juos kaip šešėlis saulėtą dieną. Juk savo esme beletristika yra fizinės ir dvasinės būsenų interpretacija. Interpretuoti negalima be tezių. Savo veikale autorius negali būti šališkas idėjoms, nes tai nenaudinga personažų pilnybei.

Algirdas Gustaitis: — Šiame romane yra daugybė gyvenimo epizodų. Kaip taip detališkai šią plačią medžiagą atsimeni ir įvedi į pasakojimo grandinę? Ar tai iš gyvenimo įvykių užrašų? Ar yra tokia kartoteka po ranka?

Jurgis Gliauda: — Parankiausias buitinių įspūdžių sandėlys yra autoriaus atmintis ir instinktyvus nujautimas, kaip turimą medžiagą naudoti. Iš šimto faktų, kada reikia buitinės tikrovės kolorito, imamas gal vienas. Iš tūkstančio buitinių epizodų, reikalingų veikalo tikrovei, galbūt neimamas nė vienas, o atrandamas visai naujas, kurio „sandėlyje" nebuvo. Šis „sandėlys" gali likti ir visai bevertis, kol autorius nebus savo planuose suvokęs, savo instinktu pajutęs — kaip komentatorius — ką imti, ką atmesti, ką plėsti, kuria šviesa nutvieksti. Tai yra autoriaus individualumo savybė, nepakartojama, kaip vienas asmuo nepakartojamas kitu.

Duomenų atranka iš to „sandėlio" skverbiasi į veikalą per autoriaus įsigyvenimą (inkarnaciją) į personažo prigimtį. Personažas nebus gyvas, jeigu autorius negyveno jo egzistencijos rūpesčiais. Norint duoti žmogų, reikia jame gyventi. Tas metodas labai man talkino visuose mano raštuose.

Šios pastangos, aišku, nėra lengvos, o psichinei pusiausvyrai nėra jos sveikos. Atrodo, kad sintezės būdu sudaromas literatūrinis tipas, o intuicijos būdu gimsta eilinis žmogus romane. Kiekvienas literatas tomis temomis turi asmeniškų patyrimų. Man būdingas įsigyvenimo metodas. Juo pasitikiu.

Algirdas Gustaitis: — Rašytojau, ar nebus tas romanas „pirmoji kregždė" savo tematika? Juk rašoma apie jauniausiąją mūsų išeivijos kartą!

Jurgis Gliauda: — Apie didžiojo 1944 metų egzodo išeiviją beletristai parašė daug puikių veikalų. Ir ši karta, literatūriškai įrėminta, liks ilgam mūsų tautos literatūroje. Laikas dirba ne mūsų naudai. Viena po kitos į sceną žengia kitos kartos. Jau antrajai kartai, kuri dabar penktosios dešimtosios amžiuj, skirta nedaug romanų. „Atolas — Koralų sala" romanui drįsau imtis jauniausios kartos gyvenimiškos panoramos, nors būtino laiko nuotolio dar nėra. Aš ėmiau juos, kaip personažus, įvairiopus, kontrastiškus, konfliktais paženklintus. Kaip tas rizikingas mėginimas pavyko? Ne man tai spręsti. Jeigu gi žanriniu pobūdžiu šis romanas yra „pirmoji kregždė", palinkėk tai kregždutei gero vėjo! Štai laiškai po ranka: atsiųsk knygą... Tad gero vėjo kryptys numatomos...

Algirdas Gustaitis: — Aš, Jutta-Jūra ir tie tūkstančiai, kurie sekė romaną „Draugo" atkarpoje, linki gero romanui skrydžio knygos forma. Dėkui už atvirus žodius, už kūrybinės laboratorijos durų pravėrimą.

Jurgis Gliauda: — Dėkoju už dėmesį — Sveikam, Poniai, skaitytojams ir leidiniui, kuris paskelbs pokalbį.

LATGALOS PILIS

Okupuotos Latvijos spaudoje pasirodė naujas pranešimas apie 1979 m. Araišių ežero dumble atkastą iš 9-jo šimtmečio latgalių pilį su kitais statiniais. Pagal tą žinią, atkastų pastatų rekonstrukcijos darbai yra vykdomi ant Bruniniekų kalvelės Rygos — Cėsų pakelėje. Ten jau baigta pilies komplekso pirmojo pastato rekonstrukcija.

Pastato kopijos statybos darbai buvo vykdomi pagal protėvių techniką — visi medžio ir balkių sutvirtinimai daromi be vinių. Kad balkių ir kitų medžio detalių apdirbimas atitiktų tų laikų išvaizdą ir tinkamumą, tai tas darbas buvo vykdomas su panašiais iš tų laikų kirviais, kuriuos paruošė latgalių kalviai pagal akmens kirvių pavyzdžius, rastus Araišių ežere. Aplink Araišių pilį buvo iš viso 22 įvairūs pastatai su priestatais ir su gynybinėmis priemonėmis. Rekonstruota sena latgalių pilis su visu priklausančiu jai pastatų kompleksu buvo pastatyta ant salos Araišių ežere, kur jau vykdomi paruošiamieji darbai.

Atrastieji ežere archeologiniai radiniai ir pastatai laikomi labiausiai ištirti visame Pabaltijy. Atkastieji pastatai yra palyginti gerai išlaikę savo pirminį konstrukcijos vaizdą. Archeologų teigimu tai yra didelė istorinė reikšmė, nes tai aiškiai parodo senas latgalių statybos technikos ypatybes, ypač gyvenamųjų trobesių statybos išsivystymo raidą ne vien Pabaltijy, bet ir Rytų Europoje.

Latvių tauta gali pasidžiaugti šios senos latgalių pilies ir kitų pastatų rekonstrukcija. Tuo bus pateiktas aiškus liudininkas apie tų laikų latgalių aukštą visuomeninę ir kultūrinę santvarką. Bet yra ir dingstis nusiminti, nes visą tai savo šešėliu užtemdys ten viešpataujantis režimas, kuris šios istorinės retenybės apžiūrėjimą apsunkins turistams ir archeologijos tyrinėtojams įvairiais leidimų formalumais devizų gavimui.

T.

SOV. SĄJUNGOS KRIZĖ

Ar Sov. Sąjungoje prasidėjo savivali krizė? Toks klausimas skamba keistai, bet yra požymių, kad valdovai yra susirūpinę, nes eiliniai gyventojai ir ypač darbininkai nustoja tikėti į komunizmą ir marksizmą. Oficialiu žargonu tariant, ankstyvesnis masių idealizmas pamainomas buržuaziniu galvojimu, burzuaziniais įpročiais ir gal dar blogiau - nepasitenkinimu, kuris pradeda kilti didžia banga. Dėl to viso Kremliuje buvo susirūpinta jau balandžio mėn. ir sušaukta speciali konferencija šią problemą ištirti ir, jei galima, surasti atkirtį.

Svarbiausią kalbą toje konferencijoje pasakė Michail Suslovas, politbiuro narys ir komunistinės doktrinos saugotojas. Tuoj po Brežnevo jis yra svarbiausias politikas Sov. Sąjungoje. Suslovas buvo atviras. „Tai yra faktas,—pasakė jis,—kad Sovietų Sąjungoje yra paplitęs ‚prieš tarybinis' ir ‚prieškomunistinis' požiūris. Pasitikėjimas klasės kovai miršta ir pradeda įsišaknyti svetimos nuomonės. Tai įvyksta kaip tik kritiškuoju laiku, kai ideologinė kova tarptautinėje arenoje aštrėja. Priešas skleidžia Sovietų Sąjungos tautoje savo svetimą ideologiją ir sunaikina pasitikėjimą idealams, kuriuos apibrėžė Leninas. Šioje idėjų kovoje priešai įvarė sėkmingus plyšius masėje, kuri iki šiol prisilaikė marksizmo ir leninizmo požiūrių". Suslovo manymu priežastis tam yra, kad priešų propaganda yra daug stipresnė. Jis pasakė, kad tarybiniai propagandistai šiam darbui nepaskyrė pakankamai rūpesčio.

— T.

MARIJAMPOLĖS GIMNAZIJA

RYGIŠKIŲ JONO GIMNAZIJOS 1867 - 1918 m. LAIKOTARPIS

Redagavo J. Augustaitytė - Vaičiūnienė

46

Tai Kriaučiūno kelias anuomet pačiam ieiti su lietuvišku žodžiu į gimnazijos parengimų programas, dabar virto pareiga įvesti savo mokinius: į mokslo metų baigimo iškilmes, rašytojų, veikėjų, akro laimėjimo minėjimus ir kitomis progomis. Tokia lietuviška programų dalis ypač buvo praplėsta nuo 1911 metų, spalio mėn. 19 dienos minėjimo. Čia mokiniai deklamuodavo jo paties išverstus tinkamus kūrinius Deržovino, Hugo, Kochanovskio, Puškino, Lermontovo ir kitų, dažniausiai į gimnazijos kursą įeinančių poetų. O atsverti gausiai duodamai (per pamokas) atmintinai išmokti rusų prozai ir poezijai skirdavo daug mokytis lietuvių autorių. Skatindavo kur nors keliems susirinkus, pianinu pritariant, ar šiaip, dainuoti išmokytas dainas: „Op, op! kas ten Nemunėli", „Kur bėga Šešupė", „Eina garsas nuo rubežiaus", „Lietuva brangi", „Sudiev Lietuva", „Giedu dainelę", „Miškas ūžia" ir kitas. Mokiniai jų prasmę vis giliau pradėjo suprasti ir jausti galią.

Tarpe leidžiamų vartoti lietuviškų leidinių klasėje per jo pamokas yra ir draudžiamų. Reikia ir dabar būti budriems, kad, nelauktai užklupus direktoriui ar kam kitam, spėjus paslėpti. Pats, pasakodamas iš atminties, rankose turėdavo popieriaus lapą, bet niekad į jį nežiūrėdavo. Manoma, kad tai būdavo pamokos santrauka, kurią neva jis dėsto. Jei reikės, parodys ją direktoriui. Tokiu būdu brandino mokinių mintį, kad grąžintoji tikrinama spauda dar ne viskas: ji tik viena iš priemonių savai kultūrai ugdyti ir kovai laimėti. „Mes tada daugiau skaitydavome lietuviškų knygų negu rusiškų ir buvome susipratusiais lietuviais", teigia V. Žemaitis.

Nepriėtarauja tokiam Kriaučiūno apibūdinimui nei Jono Valaičio atsiminimai „Gimtojoj kalboj" 1959 m. 2-3 nr.

„Dėl lietuvių kalbos dėstymo, tai P. Kriaučiūno pamokose buvo ir įvairu ir įdomu. Tačiau pačios kalbos mes tiek neišmokome, kiek būtume galėję išmokti. P. Kriaučiūno lietuvių kalbos mokėjimas — žinių žinelių, pavyzdžių — buvo nuostabiai, tiesiog neišmatuojamai didelis. Mokytojas P. Kriaučiūnas mus pilte apipildavo įvairiais pavyzdžiais, bet visa tai buvo tik graži medžiaga: pasigesdavome sistemos ir stebėdavomės, kodėl mūsų mokytojas neparašo lietuvių kalbos vadovėlio — ar kada nors parašys. Negalima sakyti, kad P. Kriaučiūnas nebūtų mokęs taisyklingai rašyti, grynai lietuviškai kalbėti. Ir šiandien mano ausyse skamba jo greit ir skardžiai kartojami žodžiai ‚katė, pelė, varlė', — pavyzdžiai, kur rašoma ė su tašku, arba ‚karia, peria, šeria', kur rašoma ia.

„P. Kriaučiūnas patardavo vengti kalboje svetimų žodžių ir rūpinosi svetimus pakeisti lietuviškais. Atsimenu, pavyzdžiui, jo pamokymą, kuo pakeisti lenkišką, bet visur vartojamą žodį ‚guzikas'. Čia reikėtų vaduotis žodžiu segti — saga.

„P. Kriaučiūnas nepraleisdavo progos mums priminti, kad nebūtinai visi ir net įsisenėję tarptautiniai žodžiai vartotini, kad gyvojo kaimo žmonių kalboje galima rasti tinkamų lietuviškų žodžių.

„Kriaučiūnas mums rodyte rodydavo, kokia graži įvairi ir turtinga mūsų gyvoji kalba. Tatai mus labai prakilniai ir išdidžiai veikdavo ir kitais lietuvybės požiūriais.

„P. Kriaučiūnas kreipdavo mūsų dėmesį ir į vykstantį Lietuvos atgimimą. Anuomet buvo išleista labai palanki lietuviams ir Lietuvos atgimimui knyga ‚Litva' Roemerio, parašyta lenkų kalba. P. Kriaučiūnas šią knygą buvo atsinešęs į lietuvių kalbos pamoką, paaiškino, kad tai labai gera, nors lenkų kalba rašyta knyga.

„Mums, vyresniųjų klasių mokiniams, P.Kriaučiūnas buvo didžiai gerbiamas lietuvybės simbolis, iš kurio mes sėmėmės lietuviškos stiprybės, jau žengdami ir įsijungdami į revoliucinę veiklą dėl Lietuvos laisvės", — pasakoja J. Valaitis, tiksliųjų mokslų gimnazijos mokytojas.

P. KRIAUČIŪNAS TEISĖS MOKYTOJAS

Teisėjaudamas turėjo matyti ir pažinti iš teisinės pusės ir savo paties nusikaltimus, dėl kurių buvo iš gimnazijos pašalintas. Grįžęs tą teisę dėsto dažnai neaiškindamas pamokos, o nuo čia iki čia. Kai aiškindavo, tai griežtai pagal vadovėlį. Mokiniai paaugę, pasiskaitys patys, supras ar nesupras — ne tai svarbu. Mokytojas ir per šias pamokas išsitarpuoja laiką, ką daugiau papasakoti. Jis pasakoja iš gyvenimo, iš savo, teisėjo, patirties apie nusikaltimų aplinkybes, priežastis, nuotykius, nusikaltimus. Tai buvo teisės rėmuose kriaučiūniškai perteiktas lyg ir visuomenės mokslas, einąs į tą patį lietuviškąjį aruodą. Vadovėlį jis turėdavo — neturėdavo, bet ir teisės pamokoje turėdavo kišenėje ar laikydavo rankoje sulankstytą popierį, kuriame buvo jo paties nubraižytas imperijos pastato vidaus teisių brėžinys.

„Mes labai atidžiai klausydavomės P. Kriaučiūno atsiminimų — nuotykių iš jo, buvusio teisėjo Plokščiuose praktikos. Šiais gyvais pasakojimais visas pamokų laikas ir praeidavo. Būdavome patenkinti, kad nereikėdavo namie pamokų ruošti, nebūdavome klausiami, bet, pasibaigus mokslo metų ketvirčiui, visi turėdavome gerus šio dalyko pažymius".

(Bus daugiau)

SOL. JONAS VAZNELIS AUSTRALIJOJE

A. BINKEVIČIŪTĖ-GUČIUVIENĖ

Kalbant apie solistą Joną Vaznelį, pirmiausia reiktų paminėti pačią Chicagos Lietuvių operą, kuri praeitais metais atžymėjo savo veiklos sidabrinę sukaktį ir kurios J. Vaznelis yra vienas pagrindinių ramsčių.

Chicagos Lietuvių opera, be abejo, yra stipriausias mūsų meno kultūros reprezentantas išeivijoje. Jos klestėjimas 25 metų laikotarpyje sunkiomis išeivijoje sąlygomis yra nuostabus reiškinys. (Čia prašosi pastaba, kad mūsų išeivijos opera savo amžiumi perauga buvusią Nepriklausomos Lietuvos valst. operą, kurios laikotarpis laikytinas tik 20 metų).

Mūsų išeivijos dainos pasididžiavimas — Stasys Baras, Dana Stankaitytė, Gina Čapkauskienė, Jonas Vaznelis ir kiti — sudaro tos mūsų meno šventovės veiklos stiprų pagrindą.

Be visos eilės kitataučių žymiųjų kompozitorių operų, kolektyvas, per tą laiką išvedė į sceną lietuvių operas — premjeras: J. Gaidelio "Daną" ir "Gintaro šaly", K. V. Banaičio "Jūratę ir Kastytį", V. Marijošiaus "Priesaiką" ir J. Kačinsko "Juodą Laivą". Pastatymams iki šiol vadovavo dirigentai — A. Kučiūnas, dalinai V. Marijošius ir dabar talentingas Alvydas Vasaitis.

Daug nuopelnų galima būtų suminėti mūsų operai, bet reikia atkreipti dėmesį į svečią — J. Vaznelį.

Pažinimas žmogaus iš nuotraukų, ar dainininką iš jo įdainuotų plokštelių dar nesudaro pilno pažinimo įspūdžio. Žmogų reikia sutikti realybėje, o dainininką — išgirsti jo gyvą balsą.

Iki šiol solistą J. Vaznelį man teko girdėti tik "įrekorduotą", o sausio 3 d. Adelaidėje, Lietuvių Katalikų centro salėje, išvydome jį gyvą.

Balso lavinimui ir tobulinimui ateina į pagalbą vokalinio meno studijos. Žmogaus balsas yra jautriausias ir vienintelis "gyvas" visų instrumentų. Jis bręsta pačiame žmoguje, jame išgyvena savo jaunystę senatvę ir, laikui atėjus, su savo savininku miršta! Gerai funkcijonuojančio balso pagrindas yra jo vadinamas "pastatymas". Teko patirti, kad solistas J. Vaznelis nei aukštųjų muzikos institucijų, nei konservatorijų nėra lankęs, lavino balsą tik privačiai, tad nesuklysiu tvirtindama, kad jam dainuoti tikrai liepė pats Dievas, gal todėl ir dainuoja "dieviškai". Sekmadienio Mišias Šv. Kazimiero šventovėje jis pagražino dviem giesmėm.

Kaip eilinis koncertų lankytojas pasako: "O man patiko", tai labiau muzikoje nusimanančiam su "man patiko" jungiasi daugelis kriterijų, vokalas interpretacinis sugebėjimas, dainavimo kultūra, ir pan. Ne kartą net ir akademinio, klasikinio dainavimo pasauliniai autoritetai "sugriešija" — pasitaiko ir neleistina gaida, "zigzaguojanti" vokalinė linija, nepakankamai iškeltas į reikiamą aukštumą veikalo stilius ir pan.

Turėdami visa tai galvoje, pažvelkime į Vaznelį. Jo žavingo grožio, milžiniškas bosas pirmiausiai turėtų būti vertinamas dėl jo tembro pastovumo, kuris neprarandamas ir balsą moduliuojant. Jo vokalas — kiekviena gaida yra lyg gilios, plačios upės srovė. Vokalinė linija (cantilena) visoje pačioje balso apimtyje niekad neiškrypsta, pavyzdingas jo didelio balso lengvas naudojimas, jautriai jaučiama muzikinė frazė, įgimta gili muzikinė intuicija.

Tad, jam turint tiek privalumų, priedo dėkingą, sceninę išorę ir estetinę, sakyčiau, "aristokratišką" scenoje laikyseną ir sudaro jo stiprų, magnetizuojantį poveikį auditorijai.

Programos pradžioje, vietoje priimtų klasikų (prisitaikant mūsų lietuvių auditorijoms) — keturios lietuvių liaudies dainos. Visos nuspalvintos individualiu atlikimu, tačiau išlaikant liaudies dainų charakterį.

Nenagrinėjant kiekvieno programos veikalo atskirai, reiktų ypač pagirti giliai dramatinį, ašarą atspindintį atlikimą sudėtingos V. Jakubėno dainos "Nejaugi vėl, o Dieve" (St. Santvaro žodžiai), bet S. Rachmaninovo "Pavasario vandenys" — būtų pageidaujama judresnės, lengvesnės vokalinės tekmės. Operų arijų atlikime išsiliejo solisto — operos aktoriaus visapusiškai platus talentas. Bazilio ariją iš op. "Sevilijos Kirpėjas" net teko kartoti. "Standing ovations" išreikalavo bisui dar Gasparo arijai iš "Kornevilio varpai".

Pianistės akompaniatorės Nemiros Masiulytės - Stapleton auksinės rankutės "dainavo" kartu su solistu.

Programos paįvairinimui mūsų žinomas, pirmaujantis aktorius Bronius Rainys vaizdingai skaitė protarpiais Oscaro Milašiaus poeziją lietuviškame vertime.

Rečitaliui pasibaigus į sceną iškviesta N. Vaznelienė, išneštos dovanos, tarti gražūs padėkos žodžiai.

Kalėdos — tai dovanų šventė. Prieš keletą metų Australijos Lietuvių Katalikų federacija įvykusiam Kalėdų metu suvažiavimui buvo iškvietusi iki šiol neužmirštamą, talentingą (taip pat Chicagos Liet. operos solistę Romą Mastienę. Šį kartą — vieną stipriausių operos solistų J. Vaznelį.

Dėkodami už tas Kalėdų dovanas, spėliojame, kokį "papuošalą" visuomenei Kalėdų eglutei numato federacijos v-ba būsimam suvažiavimui.

Liet. sporto ir fizinio lavinimo sąjungos suvažiavime Clevelande prezidiumas. Iš kairės: M. Empakeris, J. Karpis, V. Jokūbaitis, A. Banelis, A. Rugienius, P. Berneckas — buv. SALFASS centro vald. pirm.

Mūsų kolonijose

Milwaukee, Wisc.

NAUJOSE PAREIGOSE

Kun. J. Dambrauskas, MIC, šiuo metu gyvena Šv. Gabrieliaus bažnyčios klebonijoje ir atsidėjęs ruošia didelį lietuvišką darbą — arkivyskupo J. Matulaičio beatifikacijos bylą.

POVILUI JANUŠONIUI 85 METAI

ALB Milwaukees apylinkės narys Povilas Janušonis atšventė savo 85 metų gimtadienį savo artimųjų tarpe. Džiugu artimiesiems ir visiems lietuviams, turint savo tarpe tokį aktyvų ir pavyzdingą Bendruomenės narį, kuris domisi visu lietuvišku gyvenimu ir aktyviai visur dalyvauja ne vien savo buvimu, pinigine auka, bet reikalui esant, pritrukus Bendruomenei fizinių jėgų, Povilas Janušonis savo rankomis net ir stogą užkelia ant lietuviško namelio (Milw. Folkfair). Sukaktuvininkas kas savaitę reguliariai moko savo vaikaičius lituanistikos, kurie puikiai kalba lietuviškai. Visi Milwaukees lietuviai džaugiasi savo tarpe turėdami Povilą Janušonį, kuris moka bendrauti ir draugauti vienodai su vaikais ir su suaugusiais, nedarydamas jokio skirtumo. Dėl jo amžiaus našumo, geros sveikatos ir savijautos negalime nepaminėti ir šia proga didžią pagarbą norime pareikšti sukaktuvininko žmonai Juzei Janušonienei, o mielam Povilui Janušoniui linkime "Ilgiausių metų".

ALB MILWAUKEES APYLINKĖS NARIŲ SUSIRINKIMAS

Š. m. sausio 24 d. 3 val. p. p. Šv. Gabrieliaus parapijos salėje S. 10 Str. ir Lapham Blvd. vyks JAV LB Milwaukees apylinkės narių susirinkimas. Visi lietuviai kviečiami kuo gausiausiai susirinkime dalyvauti.

K.

KURIAM GALUI MOKĖTI DAUGIAU?

PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOTUS AUTOMOBILIUS SUTAUPYSITE NUO $300 IKI $1,000

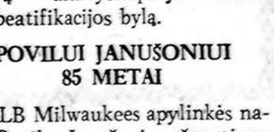

Chrysler LeBaron Medallion 2-dr. Coupe

BALZEKAS MOTOR SALES

CHRYSLER ● IMPERIAL
PLYMOUTH ● K CARS
"U WILL LIKE US"

4030 Archer — VI 7-1515

ĮSIGYKITE ŠIŲ PLOKŠTELIŲ

M. K. Čiurlionis
1. Bėkit, bareliai
2. Preliūdas F. Moll
3. Preliūdas H. Moll
4. Preliūdas B. Moll
5. Noktiurnas Cis Moll

Skambina Andrius Kuprevičius:
6. Muzikos bruožai NO 1
7. Muzikos bruožai NO 4
8. Muzikos bruožai NO 5
9. Muzikos bruožai NO 6

33⅓ PRM Kaina $6.00

Birutė Pūkelevičiūtė, PASAKOS

ANTRIEJI ŽIRGINĖLIAI

I pusė
VASAROS PASAKA. KALĖDŲ DOVANA

II pusė
KLEMENTINA ir VALENTINA, RIMAS PAS KĘSTUTĮ

DAINOS IR MUZIKOS PALYDA — Faustas Strolia. Smuiku grojo — Alfonsas Paukštys..
Compatible Stereo Kaina $6.00

LIAUDIES GIESMĖ Nr. XIV

Tėviškės Lietuvių Evangelikų Liuteronų Parapijos mišrus choras. Diriguoja Jurgis Lampsatis. Vargonais palydi prof. V. Jakubėnas.

I pusė
1. PRANAŠĖ DIDIS... Tradicinė giesmė. Žodžius paruošė Dr. Vydūnas
2. TYLOJ TU ŠVENČIAUSIAS... Harm. Prof. Vladas Jakubėnas
3. O KAD AŠ JĮ REGĖČIAU... Harm. Prof. Vladas Jakubėnas
4. SIELOS YR IŠGANINGOS, Valteris Banaitis
5. Į AKIS MUMS MIEGAS TRAUKIAS, Valteris Banaitis
6. DANGAUS SAULELĖ MIELIAUSIA, Harmoniz. Valteris Banaitis

II pusė
1. TAU ŽEMINAUSI MANO SIELA... Harm. Valteris Banaitis
2. KAIP NIEKINGAS PRAPUOLINGAS, Harm. Valteris Banaitis
3. GERĄ KOVĄ IŠLAIKIAU, Prof. Vl. Jakubėnas
4. JAU SU DIEVU GYVENKITE, Valteris Banaitis
5. DIEVE, TU MANO GYVYBE, Prof. Vl. Jakubėnas.
Kaina $6.00

III

Lietuviškų dainų ir operų arijų rinktinys:
I pusė
1. Šviesi naktis mėnesiena. Liet. liaudies daina. Atliko vok. ansamblis. Dir. K. Kavečkas
2. Žaliojoj lankelėj. Liet. liaudies daina. Įdainavo A. Lietuvninkas
3. Apynėli žaliasai. Liet. liaudies daina. Harm. J. Dambrauskas. Įdain. Liet. vok. ansamblis
4. Vestuvinis choras iš 1 v. op. Marytė. Atlieka Liet. Op. choras. Dir. A. Žiūraitis
5. "ALUTIS CHORAS" iš op. Marytė I v. tąsa Atlieka Liet. Op. choras. Dir. A. Žiūraitis
6. Išgrįsiu tiltelį. Liet. liaudies daina. Įdain. A. Lietuvninkas

II pusė
1. Linelį raunu ne viena. Liet. liaudies daina. Įdain. Liet. vok. ansamblis. Dir. J. Švedas
2. Eina Meškinas. Harm. P. Oleka. Liet. liaud. daina. Įdoin. A. Lietuvninkas
3. Kukavo gegutė Liet. liaud. daina. Harm. St. Šimkus. Įdain. R. Marijošius
4. Aš nueisiu. Liet. liaud. daina. Harm. St. Šimkus. Įdain. R. Marijošius
5. Iš rytų šalelės ir Palankėj, palankėj. Liet. liaud. daina. Įdain. A. Šabaniauskas.
6. Sėdžiu po langeliu ir Eik, sese, namo. Liet. liaud. daina. Įdain. A. Šabaniauskas
33⅓ LP. Kaina $6.00

PRANAŠĖ DIDIS

Tėviškės Lietuvių Evangelikų Liuteronų Parapijos Cho ras, Dirig. Jurgis Lampsatis.
I pusė
1. Kantata PRANAŠĖ DIDIS. Pagal lietuvių evangelikų liaudies giesmę mišriam chorui, sopranui ir baritonui (solo) su fortepionu Vl. Jakubėnas. Sopranas V. Grigaitytė, baritonas . Gružas.

II pusė
1. VISA KAS GYVA GARBINA JĮ — 150 psalmės Fr. Silcher.
2. NUO PAVASARIO DVELKIMO (žodžiai paimti iš evangelikų giesmyno), muzika iš operos "Orpheo ed Eurdice" — Ch. W. Gluck.
3. VAKARINĖ LIAUDIES GIESMĖ, harm. P. Mieliulis.
4. IŠTREMTŲJŲ GIESMĖ iš "Nabucco" — G. Verdi.
5. TIESOS DVASIA (Sekminių giesmė) Fr. Schbert.
LP 33⅓ Kaina $6.00

MES PADAINUOSIM

Atlieka L.T.M. Čiurlionio Ansamblis. Dir. A. Mikulskis. Stereo Hi Fidelity.

I pusė
1. KURTELIAI SULOJO. Mišrus choras su kanklių orkestru ir lumzdeliais.
2. PASVARSTYK, ANTELA. Dzūkų tarme atlieka mišrus choras su kanklėmis ir lumzdeliais. Solistai: Aldona Stempužienė ir Vaclovas Verikaitis.
3. AUDŽIAU, AUDŽIAU. Moterų choras su kanklių orkestru.
4. NAMO. Laisvai stilizuota Juozo Strolios. Vyrų choras.
5. AŠ NUSIEIČIAU Į KLAIPĖDUŽĖ (Baladė). Mišrus choras su kanklių orkestru lumzdeliais. Solistai: Aldona Stempužienė ir Aleksandras Liutkus.
6. AUGO PUTINAS. Mišrus choras.
7. VAIDILUČIŲ MALDA. Moterų choras su kanklių orkestru. Solistas: Vaclovas Verikaitis.
8. UŽ JŪRELIŲ, UŽ MARELIŲ. Mišrus choras su kanklių ork. ir lumzdeliais. Solistė Aldona Stempužienė.

II pusė
1. ČIA KRAŠTAS LIŪDNAS. Harmonizuota Juozo Žilevičiaus. Mišrus choras su kanklėmis.
2. PIEMENAITĖS DAINA. Moterų choras su kanklių orkestru. Sol. Aldona Stempužienė.
3. AR VĖJAI PŪTĖ. Mišrus choras su kanklių orkestru. Sol. A. Stempužienė ir V. Verikaitis.
4. MES PADAINUOSIM. Mišrus choras.
5. SIUNTĖ MANE MOTINĖLĖ. Moterų choras su kanklių orkestru.
6. MERGUŽĖLA LELIJĖLA. Dzūkų tarme atlieka mišrus choras su kanklių ork. Solistai: Juzė Krištolaitytė ir Antanas Kavaliūnas.
7. MELNIKAS. Aukštaičių tarme atlieka mišrus choras liaudies harmonijoje, pagr. solistas Algirdas Gylys.
8. NAMO BROLIUKAI. Mišrus choras. Kaina $7.50

Užsakymus siųsti šiuo adresu:

DRAUGAS
4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Užsakant pridėti 50 ct. už kiekvieną plokštelę persiuntimui. Illinois gyventojai moka 5% mokesčių. Užsakymui į Kanadą reikia pridėti po 1.75 pašto išlaidoms.

CLASSIFIED ADS

PARDAVIMUI

NEED STANLEY PRODUCTS FOR AMAZO MOPS, DEGREASER AT DISCOUNT? OR PART TIME JOB? CALL — RE 5-1059

MISCELLANEOUS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus
NEDZINSKAS, 4059 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

M. A. ŠIMKUS
INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC
4259 S. Maplewood, tel. 254-7450
Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ iškvietimai, pildomi PILIETYBĖS PRAŠYMAI ir ditokie blankai.

Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlio
COSMOS PARCELS EXPRESS
2501 W. 69th St, Chicago, IL 60629
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Tel. — 925-2737
Vytautas Valantinas

VALOME KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis.
BUBNYS
Tel — RE 7-5168

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai.
Pardavimas ir Taisymas.
MIGLINAS TV
2346 W. 69 St., tel. 776-1486

PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. grindelės. Glass blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra. Į automatą galite kalbėti lietuviškai, palikite savo pavardę ir telefoną.
SERAPINAS — 636-2960

MOVING
SERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
Priimame MASTER CHARGE ir VISA
Telef. — WA 5-8063

A. VILIMAS MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
Tel. 376-1882 arba 376-5996

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Telef. GA 4-8654

FELIKSAS BREIMERIS
SKAMBANTIS LAIKAS
Lenktynės ir šypsenos. Gyvenimo bangose. Veidu į Lietuvą. Eilėraščiai svetimomis kalbomis. 72 pusl. Spaudė Morkūno spaustuvė. Kaina su persiuntimu $3.48.

Užsakymus siųsti "DRAUGO" adresu.

PACKAGE EXPRESS AGENCY
MARIJA NOREIKIENĖ
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Labai pageidaujamos geros rūšies prekės. Maistas iš Europos sandėlių
2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
Tel. 925-2787

REAL ESTATE

ŠIMAITIS REALTY
Rezidencinių ir pajaminių namų pardavimas
Income Tax, Insurance, Notary Public
2951 West 63rd St. — Tel. 436-7878

BUTŲ NUOMAVIMAS
Draudimas — Valdymas
Namų pirkimas — Pardavimas
INCOME TAX
Notariatas — Vertimai
BELL REALTORS
J. BACEVIČIUS
6529 S. Kedzie Ave. — 778-2233

DĖMESIO

LIETUVIAI SIBIRE
Knyga — albumas su daugybe mūsų tremtinių ir kalinių atsiminimų, laiškų, su gausiomis nuotraukomis iš Sibiro, išėjo iš spaudos. Paruošė kun. J. Prunskis, iliustravo dail. J. Strungys, apipavidalino dail. P. Aleksa ir dail. V. Lukas. Išleido Amerikos Lietuvių Biblioteka. 216 psl., kaina $21.80, su persiuntimu.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

Illinois gyv. dar prideda $1.40 valstijos mokesčio.

DAUGYBĖ LIETUVOS MIESTELIŲ aprašoma dr. J. Valinoro, MIC, knygoje:
"MARIJOS GARBINIMAS LIETUVOJE"
Knyga yra tik teologinė, ji dėl įdomių vietovių aprašymo ir dėl jos gausios istorinės medžiagos tinka pasiskaityti kiekvienam lietuviui, besidominčiam Lietuvos istorija ar vietovėmis. Knyga didelio formato, 440 psl. — kaina $3.85. Galima ją įsigyti "Drauge".

THE FORTY YEARS OF DARKNESS
Parašė Dr. Juozas Vaišnora
Apie istorinius lietuvių kovos metus.
Į anglų kalbą išvertė Juozas Bulevičius
Minkštais viršeliais. Kaina $2.85
Ši įdomi knyga gaunama:
DRAUGE, 4545 W. 63 St.,
Chicago, Ill. 60629

XX amžiaus madona (paveikslas) apdovanotas aukščiausia premija tarptautiniame madonų meno festivalyje Los Angeles, Ca. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profesinėje sąjungoje New Yorke. Tai puošni dail. POVILO PUZINO monografija, kuri yra didelio formato ir talpina 28 spalvotas reprodukcijas. Kartu ir XX amžiaus Madona. Kaina su persiuntimu 27 dol. Puiki dovana ir tinka bent kuriomis progomis įteikti bet kam: svetimtaučiui ar lietuviui.

Gaunama DRAUGE, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL. Illinojaus gyventojai prideda $1.50 valstijos mokesčio.

LIETUVIAI FLORIDOJE

Daytona Beach, Fla.

JAUČIUOSI KAIP ROJUJE

Vieną saulėtą popietę su daitoniškiu Mykolu Jagučiu panoromė aplankyti trailerių parke gyvenantį Jurgį Baužą. Trailerių parkas gražiai išplanuotas, tvarkingos gatvės ir dideliame plote įvairaus stiliaus gyvenamieji šių laikų namai — modernūs traileriai. Viename jų įsikūrė Jurgis Bauža.

Ji radome namuose beskaitantį ką tik gautą dienraštį "Draugą". Jis mudu pasitiko su malonia šypsena. Jo veidu nubėgo džiaugsmas, kad ramiame kampelyje jį aplanko tos pačios tautos vaikai.

Jurgis Bauža baigia aštuoniasdešimt ketvirtuosius metus, bet labai geros atminties, šviesaus regėjimo, malonus pokalbininkas, daug išgyvenęs, daug operacijų pernešęs.

Tuojau nuklystame į tėvynę. Pasirodo, Jurgis Bauža — šakietis, net bendrų pažįstamų būrį turime. Šį tėvynainį apiberiu visokiais klausimais. Juk įdomu pakalbėti su tokio amžiaus žmonėmis.

— O gal kiek apie savo praeitį, mielas Jurgi, šnektelėtum — kreipiu pirmą pokalbį.

— Esu Jurgis Bauža, gimęs 1898 m. Slavikuose. Valdžiau 10 ha žemės ūkelį. Tarnavau Slavikų valsčiuje sekretorium. Vėliau perėjau dirbti į Degutlaukio urėdiją, kurios būstinė buvo Šakiuose. Čia ėjau skretoriaus pareigas iki bolševikmečio. Tarnavau Lietuvai, vildamasis savo tėvynei geresnių laikų, — kiek susijaudinęs ir net veidu riedančią ašarą nubraukda mas, kalbėjo Jurgis Bauža.

— O gal gi apie savo kelionės šnektelėtum — prasitariu.

Išėjome drauge su tūkstančiais kitų lietuvių. Išauginome šeimą — du sūnus ir vieną dukrą. Atvykom Amerikon, Detroite bandėme savo laimę. Aš šlaviau General Motors fabrikus, vėliau įsigijau užeigą ir ja verčiausi, kol išėjau pensijon. Vienas sūnus Valentinas panoro būti laidotuvių direktorius — baigė mokslus, turėjo savas koplyčias ir pačiame savo amžiaus pajėgume, nuvažiavęs į laidotuvių direktorių suvažiavime, gavo širdies smūgį ir ten mirė 1978 metais. Antras sūnus studijavo inžineriją Detroito universitete, turėjo savo šaldymo sistemų biznį, bet taip pat pačiame amžiaus pajėgume mus paliko ir išėjo amžinybėn. Netekau ir mylimos savo gyvenimo palydovės —žmonos. Liko vien tik ištekėjusi dukrelė Nijolė, kuri pasirūpina ir mano likimu. Ach, sunkus gyvenimas, ypač vienišam likus...

— Tad kaip jaučiatės dabar tame trailerių parke, kurį supa mėlynas Floridos dangus?

— Jaučiuos kaip rojuje, — trumpai taria Jurgis. Štai, gal norite, paskaitykite, parašiau ketureilį. Taip užėjo toks noras parašyti...

Jis paduoda mažytį lapelį, kuriame jo parašytas eilėraštukas:

"O, Viešpatie, Tu žinai, jog šioj ištaigingoj pastogėj aš gyvenu tik laikinai. Gaila, bet leidai pagyvent patogiai...".

Atidžiai perskaitau mažytį eilėraštį, bet jame tiek daug išgyvenimo, dėkingumo Viešpačiui ir širdies...

— Susiraminimo vienatvėje ieškau maldoje. Joje ji randu, kalbėjo Jurgis Bauža, rodydamas mal dų knygą, kurioje jis suartėja su Viešpačiu ir kurioje randa paguodą ir ramybę.

— Mielas Jurgi, matau skaitote ką tik gautą "Draugą". Ar tarnauja akys, ypač spaudos skaitymui? — pasiteirauju.

— Spauda, tai mano džiaugsmas. Skaitau "Draugą", "Tėviškės Žiburius" ir kt. Naudoju akinius. Rašyk dažniau, skaitau ir jūsų straipsnius, lyg komplimentą paberia ir mano adresu.

— Nenutolstu nuo lietuviško gyvenimo, nors čia esu vienišas.

Šiame kampelyje man malonu ir gera. Tik truputį menkėja sveikata.

Kai apie lietuviškus reikalus šnektelėjome, pasirodo, kad Jurgis Bauža net su 1400 dol. yra Lietuvių fondo narys, aukoja vienuolynams parapijoms, spaudai. Nepamiršti pažadėjo lietuviškų reikalų ir ateityje.

Pokalbio metu prabėgome gračių išgyvenimų iš tėvynės laikų, prisiminėme kelionės, pasidalinome ir dabarties rūpesčiais. Jis toks mielas, vaišingas, pavaišino mudu su Mykolu gaivinančiais gėrimais, saldumynais. Taip greitai ir suartėjome. Tai lietuviška, atvira, daug ką pakėlusi širdis. Išreiškėme jam geriausius sveikatos linkėjimus, pažadėjome vėl aplankyti.

Jis dar kartą nubraukė per veidą riedančią ašarą, apsikabinęs pabučiavo tardamas: nepamirškite manęs...

Būtų gera, kad šios lietuvių kolonijos klubo valdyba nepamirštų ir tokių tėvynės vaikų.

Jurgis Janušaitis

Žmonija laukia naujų laikų, naujos dvasios. Ji, tarsi regėjimą praradusi, graibosi aplinkui, laukia iš kur ir kuriais keliais ta nauja dvasia ateis. O ji ateis tik per šeimą. Ji turi užgimti ir išaugti teisingai suprastoje ir teisingai tvarkomoje šeimoje. Be šeimos atnaujinimo nebus žmonijos atnaujinimo.

Vysk. V. Brizgys

Australijos Lietuvių Kat. federacijos suvažiavimo delegatai. Iš kairės (sėdi): dr. Vita Bardauskaitė, Sietynas Kubilius, Jievutė Arienė, Jonas Slavinskas iš Seinų, Petras Aras; I eilėje: kun. Pr. Vaseris, O. Samulienė, kun. Pr. Dauknys, S. Balčiūnas, kun. P. Butkus, dr. A. Maurągis, V. Čižauskas, kun. Albinas Spurgis, S. Pusdešrienė, Alisa Baltrukonienė; (stovi): Z. Raudys, Pr. Pusdešris, Kristina Didžiūnienė, A. Kaminskienė, Algis Dičiūnas, J. Simutienė, J. Žitkevičienė, A. Skirkienė, J. Petraitienė, Aga Skeivienė, kun. dr.P. Bačinskas, T. Jurgelaitienė, E. Eskirtienė, H. Statkuvienė, R. Kubilienė, K. Varnas, E. Šemetienė, V. Koženiauskienė, Elė Varnienė, A. Bakaitis; paskutinėje eilėje: A. Grigaitis, A. Vinevičius, E. Marganavičius, J. Simutis, J. Petraitis, P. Vaičaitis, J. Keblys, E. Dainutienė, J. Jurgelaitis, J. Stepanas, K. Mieldažys, Vl. Stuikevičius, V. Koženiauskas, T. Seliokienė, V. Žemaitis, I. Dargvainis, E. Bakaitienė.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJOS SUVAŽIAVIMAS

Pr. metų gruodžio 29-30 d. Melbourne įvyko Australijos Lietuvių R. katalikų federacijos atstovų suvažiavimas, kuriame dalyvavo 55 atstovai ir daug svečių. Suvažiavimas pradėtas koncelebracinėmis Mišiomis Lietuvių namų koplyčioje, kurias koncelebravo kunigai dr. Pr. Bačinskas, P. Butkus, Pr. Dauknys, Alb. Spurgis, MIC, ir Pr. Vaseris. Pamokslą pasakė kun. A. Spurgis. Suvažiavimą atidarė ALK federacijos pirmininkas Valentinas Čižauskas, invokaciją sukalbėj dvasios vadas kun. Pr. Vaseris. Sudarius prezidiumą, buvo perduoti gyvu žodžiu ar raštu gautieji sveikinimai. Platų pranešimą apie federacijos veiklą bei atliktus darbus pateikė pirm. V. Čižauskas, ižd. Elv. Šemetienė, reviz. kom. pirm. K. Mieldažys.

Suvažiavimo eigoje daugiau laiko skirta spaudos reikalams. Čia platų pranešimą padarė "Tėviškės aidų" redaktorius kun. Pr. Dauknys. Po pranešimo vyko gyvos diskusijos. Pasisakyta už "Tėviškės aidų", kitos lietuvių spaudos ir ypač LKB Kronikos leidimų perėmimą.

XII. 30 d. pagrindinę paskaitą skaitė kun. P. Butkus tema — "Atsinaujinimas pagal Vatikano II susirinkimą ir mūsų apaštalavimas". Ir ši paskaita susilaukė kūrybingų diskusijų.

Federacijos valdybon rinkimų metu išrinkti: H. Statkuvienė, V. Žemaitis, V. Čižauskas, V. Vaitiekūnienė, E. Šemetienė, E. Marganavičius, J. Keblys, J. Jurgelaitis. Revizijos komisijon — K. Mieldažys, J. Petraitis ir P. Vaičaitis.

Pietinio posėdžio metu karštai pasisakyta dėl lietuvių kalbos teisių Suvalkų krašto bažnyčiose. Nutarta šiuo reikalu pasiųsti atitinkami memorandumai Lenkijos primui ark. J. Glempui ir Lomžos vyskupui M. Sasinovskiui. Nutarta pasveikinti vyskupą V. Brizgį, Melbourno arkivyskupą, PLB valdybą, Australijos LB vadovybę, Vliką, Amnestijos Internacionalą, Australijos premjerą M. Fraserį (jie buvo raštu atsiuntę savo sveikinimus). Taip pat vieningai sutarta per Vatikano radiją perduoti sveikinimus kenčiančios Lietuvos žmonėms.

Maloniai sutikta žinia, kad š. m. kovo mėnesį rekolekcijas Australijos lietuvių kolonijoje praves iš New Yorko atvykstąs kun. Kazimieras Pugevičius. Sekantį federacijos suvažiavimą nutarta sušaukti Lietuvių dienų metu. Iš viso suvažiavimas buvo sklandus, darbingas ir našus.

(bk).

— **Viskas pasaulyje dingsta, bet meilė išlieka.**

Liet. patarlė

A. A.

STASĖ TUMOSIENĖ

Gyvenusi prie Detroito (anksčiau Evergreen Park, Ill.), po labai ilgos ir sunkios ligos mirė 1982 m. sausio 15 d., sulaukusi 71 m. amžiaus. Buvo gimusi Lietuvoje.

Paliko nuliūdę: vyras Antanas, duktė Lilė ir žentas Valerijus Gražuliai, anūkai: Paulius, Marijus, Laura ir Andrius, brolis Balys su šeima ir kiti giminės.

Priklausė ateitininkams, "Gajos" korporacijai, Dantų gydytojų draugijai, Nekalto Prasidėjimo seselių rėmėjams.

Kūnas pašarvotas Harris koplyčioje, 15451 Farmington Rd., Livonia, Mich. sausio 18 d., pirmadienį, bus atlydėta į Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčią, kur įvyks pamaldos už velionės sielą.

Velionė bus laidojama Chicagoje, Šv. Kazimiero kapinėse, sausio 19 d., antradienį, 2 val. popiet. Gedulingos šv. Mišios už a.a. Stasės vėlę bus laikomos Tėvų Jėzuitų koplyčioje sausio 20 d., trečiadienį, 9 val. ryto. Po šv. Mišių bus agapė Jaunimo centro kavinėj.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti.

Nuliūdę **Vyras, duktė, žentas ir anūkai.**

A. + A.

PETRONĖLĖ BICHNEVIČIENĖ - DIGLYTĖ

Gyveno Brooklyn, New York.

Mirė 1982 m. sausio 17 d., sulaukus senatvės.

Gimė Lietuvoje, Kretingos apskrityje, Vevirženų miestely.

Paliko nuliūdime 3 sūnūs: Liubomiras, Vladas ir Stasys, 4 dukterys: Jadvyga, Vanda, Modesta ir Aldona su šeimomis ir 13 anūkų; Lietuvoje brolis Jonas ir sesuo Basė ir kiti giminės.

Laidojama sausio 20 d. Brooklyne.

Nuliūdę *Šeimos nariai.*

A. + A.

PRANEI JABLONSKIENEI mirus, jos vyrui Boneventrui, posūniui Sigitui ir jo šeimai reiškiu nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdžiu.

STASĖ BALTAKEVIČIENĖ

Mylimai Motinai Lietuvoje mirus,

VANDAI GASPERIENEI

reiškiame giliausią užuojautą ir drauge liūdime.

ELENA IR GEORGE FILEK

BIRUTĖ IR DANUTĖ STANČIKAITĖS

Brangiai MOTINAI, buvusiai Sibiro tremtinei, okupuotoj Lietuvoj mirus, liūdinčioms dukterims su šeimomis

Vandai Gasperienei, Marijai Noreikienei, Sofijai Cibienei,

sūnui ir dukterims okupuotoje Lietuvoje bei visiems artimiesiems nuoširdžiausią užuojautą reiškia

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos
Chicagos Skyriaus Valdyba ir Nariai

A. + A. Nikodemas Abaravicz

Gyveno Chicago, Illinois, Brighton Parko apylinkėje.

Mirė sausio 17 d., 1982 m., sulaukęs 91 m. Gimė Lietuvoje.

Pasiliko dideliame nuliūdime marti Marcelė Abaravich, 2 anūkai Mark ir Nicholas Abaravich, 2 anūkės Judy McGoogan su vyru Larry, ir Jill Gerwig su vyru Gerry, 4 proanūkai, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas bus pašarvotas pirmadienį Gaidas-Daimid koplyčioje, 4330 S. California Avenue. Laidotuvės įvyks antradienį, sausio 19 dieną. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo par. bažnyčią, kurioj įvyks ged. pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero liet. kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: MARTI ir ANŪKAI.

Laidotuvių direkt. D. Gaidas ir G. Daimid — Tel. LA 3-0440.

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
1410 So. 50th Av., Cicero
Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

JURGIS F. RUDMIN
3319 SO. LITUANICA AVENUE — Tel. YArds 7-1138-39

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SONOS
2424 W. 69th STREET — Tel. REpublic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, Illinois — Tel. 974-4410

PETRAS BIELIONAS
4348 SO. CALIFORNIA AVENUE — Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS
3354 SO. HALSTED STREET — Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS
1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL. — Tel. OLympic 2-1003

RADIJO PROGRAMA

NAUJAS LAIKAS

Seniausia Lietuvių Radio programa Naujoj Anglijoj iš Stoties WLYN, 1360 banga, veikia sekmadieniais nuo 8:00 iki 8:30 valandos ryto.

Pradedant vasario 7 d., sekmadieny, turėsime programą du kartu sekmadieniais: nuo 8:00 iki 8:30 val. ryto ir nuo 4:30 iki 5:00 val. popiet per tą pačią stotį WLYN 1360 banga AM Bus perduodama vėliausių, pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdutės pasaka. Šią programą veda **Steponas ir Valentina Minkai.** Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists-gėlių bei dovanų krautuvę, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. elefonaTs 268-0489. Ten pat gaunamas dienraštis "Draugas" ir rasite taipgi didelį pasirinkimą lietuviškų knygų.

Lietuvos atsiminimai

★

Radijo valanda jau 40 metų tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams!

Kas šeštadienį iš WEVD Stoties New Yorke nuo 8 iki 9 val. vakaro, 97.9 meg. FM. Taippat klausykitės "Music of Lithuania" programos kas trečiadienį nuo 6:05 iki 7:00 val. vakaro, iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM. (WSOU)

Direkt. DR. JOKŪBAS STUKAS
234 Sunlit Drive
Watchung, N. J. 07060
Tel. — (201) 753-5636

The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania

A report for 1979/80

This report edited by

DR. THOMAS REMEIKIS

Metraštis eile yra devintas. Visus redagavo dr. Remeikis. Šiame leidinyje yra sukaupta naujausia dokumentacija liečianti pavergėjo nusikaltimus pažeidžiant pagrindines lietuvio teises. Leidinys didelio formato, 264 psl. ir tinka bent kokia proga įteikti kaip dovaną, susipažinimui.

Išleido The Lithuanian American Community 1981 m. Kaina su persiuntimu $9.25. Kietais viršeliais $11.50. Illinois gyv. dar prideda 56 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629

KRYŽELIAI ARKTIKOJE

MATILDA MĖLIENĖ

Suėmimas ir gyvenimas bolševikų rojuje

Matilda Strimaitytė-Mėlienė buvo suimta ir išvežta 1941 m. birželio 14 d. Po 15 metų baisaus išgyvenimo jai pavyko grįžti į Lietuvą ir pasiekti vakarus.

Knygą išleido Vytauto Didžiojo Šaulių Rinktinė Chicagoje 1981 m. Atspausta "Draugo" spaustuvėje.

Kaina su persiuntimu $6.95

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629

Illinois gyv. dar prideda 36 ct. valstijos mokesčio.

APLINK MUS

× **A. a. dr. Stasė Tumosienė,** gyvenusi Wayne prie Detroito, anksčiau gyvenusi Chicagoje, po sunkios ir ilgos ligos mirė sausio 15 d. Velionės kūnas pašarvotas Detroite, bet pervežamas palaidoti į Chicagą. Bus laidojama sausio 19 d., antradienį, 2 val. p. p. Lietuvių Šv. Kazimiero kapinėse. Gedulingos šv. Mišios už jos sielą bus laikomos trečiadienį, sausio 20 d., 9 val. ryto Jėzuitų koplyčioje. Po Mišių bus agapė Jaunimo centro kavinėje. Platesnis pranešimas skelbiamas šios dienos "Draugo" 5 psl.

× **A. a. Veronika Sinienė,** buvusi Sibiro tremtinė, mirė sausio 13 d. Švenčionėliuose, okupuotoje Lietuvoje. Palaidota sausio 16 d. Švenčionyse, kur anksčiau buvo palaidotas jos vyras. Chicagoje liko trys dukterys — V. Gasparienė, M. Noreikienė ir O. Cibienė su šeimomis. Sausio 17 d. Marijonų koplyčioje, 9 val. ryto buvo už Velionės sielą šv. Mišios, į kurias susirinko jos dukterys ir artimieji.

× **Rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė,** laimėjusi "Draugo" romano premiją, sausio 20 ir 21 d. bus girdima "Margučio" radijo laidose. Petro Petručio ir Birutės Pūkelevičiūtės pasikalbėjimas bus perduotas sausio 20 d., o sausio 21 d., B. Pūkelevičiūtė skaitys ištrauką iš premijuoto romano "Devintas lapas". "Margutis" girdimas nuo 7 iki 8 val. ryto WNIB — 97.1 FM bangomis.

× **Mikas ir Veronika Lisauskai,** Waterbury, Conn., atsiuntė 20 dol. auką už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

× **Rašyt. Marija Aukštaitė,** Ont., Kanada, pratęsė prenumeratą su 15 dol. auka ir gražiais linkėjimais "Draugui". Labai ačiū.

× **Stella Žukauskas,** Los Angeles, Cal., Amalija Banėnienė, Putnam, Conn., atsiuntė po 10 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių ir kartu palinkėjo geros sėkmės darbe. Už viską ačiū.

× **Jonas Deckeris,** Cicero, Ill., lietuviškų organizacijų darbuotojas, pratęsdamas "Draugo" prenumeratą, atsiuntė ir 20 dol. auką savo spaudos paramai. J. Deckerį skelbiame garbės prenumeratorium, o už paramą dėkojame.

× **Antanas Šeduikis,** Brockton, Mass., prie prenumeratos mokesčio atsiuntė ir 17 dol. auką už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai ačiū.

× **Petras Gruodis,** Chicago, Ill., pratęsdamas prenumeratą, atsiuntė ir 20 dol. priedo. P. Gruodį skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką ir gražius žodžius apie "Draugo" kultūrinį priedą tariame nuoširdų ačiū.

× **Klemensas ir Anelė Žukauskai,** Sunny Hills, Fla., pratęsdami prenumeratą, atsiuntė ir 17 dol. auką už gerą "Draugo" informaciją. Labai ačiū. K. Žukauskas yra mūsų nuolatinis rėmėjas ir bendradarbis.

× **Juozas Žadeikis,** Vladas Mikutis, čikagiškiai, B. Augustaitė, Toronto, Kanada, V. Kubilius, Westwood, Mass., užsisakė naujausių leidinių už didesnes sumas.

× **Ruošiamės žiemos metu aplankyti Sunny Hills, Floridoje, sausio 29-31 d. Norintieji važiuoti, prašomi kreiptis pas Marių Kielą tel. 737-1717. (sk.).**

× **Smulkininkai Regina ir Atis Bankai,** neseniai atvykę iš okup. Lietuvos ir įsikūrę Toronte, vasario 20 d. koncertuos Jaunimo centre Chicagoje. Koncertą rengia "Margutis".

× **Mečys Šimkus,** antrą kartą siųsdamas auką Kražių monografijai išleisti, rašo: "Jei dar truks, rašyk". Didesnė monografijos medžiagos dalis jau "Draugo" spaustuvėje. Monografijoje bus prisiminta ne tik Kražių kolegija ir gimnazija, bet ir Kražių skerdynės. Iki vasario pradžios norime užbaigti aukų rinkimą. Jei kas dar nespėjo prisiųsti aukos, ją prašome nedelsiant siųsti Jonui Žadeikiui.

× **Northwestern universiteto** Norris University centre ruošiami šokiai, šeštadienį, sausio 23 d. Rengia universiteto lietuvių ir latvių studentų klubas. Gros orkestras "Vytis". Įėjimas laisvas.

× **Bronius Aušrotas,** Juno Beach, Fla., mūsų bendradarbis, pratęsdamas "Draugo" prenumeratą už 1982 metus, atsiuntė ir 20 dol. auką dienraščio paramai. B. Aušrotą skelbiame garbės prenumeratorium, o už paramą nuoširdžiai dėkojame.

× **Vladas Bublys,** Birmingham, Mich., sausio pradžioje su šeima išvyko ilgesnėms atostogoms į Delray Beach, Fla. Grįš balandžio mėn. Pakeisdamas adresą, atsiuntė ir 10 dol. auką už kalėdines korteles ir kalendorių. Ačiū.

× **Kun. F. P. Kireilis,** Chicago, Ill., pratęsdamas prenumeratą, atsiuntė 10 dol. auką su prierašu: "Linkiu ištvermės ir sėkmės spaudos darbe ir toliau skleisti mūsų religinį ir tautinį susipratimą ir savųjų meilę". Ačiū už auką ir linkėjimus.

× **Atsiuntė po 5 dol. aukų** čikagiškiai: Z. Martinaitis, Antanas Lembergas, Vytas ir Milda Jakštys, Vytautas Sereika, A. Tuskenis, J. Barkus, P. Balčiūnienė, K. Eigelis. Visiems ačiū.

× **L. Bichnevičius,** Cicero, Ill., Elena Mekys, Cleveland, Ohio, Vyto Valaitkaitis, Missouri City, Tex., Bronė Selenienė, Livonia, Mich., Aleksas Janušas, Vancouver, B. C., Kanada, Jonas Veselka, Evergreen Park, Ill., Stanley Luinis, Somerville, Mass., Teofilė Rickevičius, Oakville, Conn., atsiuntė po 5 dol. aukų įvairiomis progomis. Ačiū.

× **Rimas Izokaitis,** Oak Forest, Ill., Stasys ir Birutė Ališius, Westchester, Ill., A. Vidugiris, Santa Monica, Cal., A. Kuzinskas (Mrs.), Waukegan, Ill., Marta Rumšas, Southgate, Mich., Pranas Sakalas, Hamilton, Kanada, Juozas Lukas, Philadelphia, Pa., Antanas Kuprys, Hartford, Conn., Joe Šukys, Lemont, Ill. Visi atsiuntė po 5 dol. aukų. Ačiū.

× **Juozas Kriščiūnas,** Chicago, Ill., be prenumeratos mokesčio, atsiuntė ir 15 dol. už kalėdines korteles su prierašu: "Linkiu ir toliau taip sėkmingai tęsti spaudos darbą". Labai ačiū.

× **Jonas Kuprionis,** Van Nuys, Cal., mūsų bendradarbis, atsiuntė 17 dol. savo dienraščio stiprinimui. Nuoširdus ačiū.

× **Linas Raslavičius,** Huntington Beach, Cal., jaunosios kartos skaitytojas, atsiuntė 15 dol. auką už kalėdines korteles. Dėkojame.

× **Algis ir Laima Jurkūnai,** Berwyn, Ill., jaunosios kartos "Draugo" skaitytojai, apsilankė administracijoje, pasidalino įspūdžiais iš kelionės į Floridą ir įsigijo įvairių leidinių.

× **Antanas Drazdys,** Baltimore, Md., pratęsdamas prenumeratą, pridėjo ir 17 dol. auką už kalėdines korteles ir kalendorių. Dėkojame.

× **Sol. Gina Čapkauskienė,** kuri šį sekmadienį Jaunimo centro salėje duos rečitalį, atvyksta šį trečiadienį, sausio 20 d. Apsistos pas Marytę Remienę, tel. 447-0598.

× **Arvydas Žygas,** baigęs Illinois universitetą ir Pedagoginį lituanistikos institutą, buvo patvirtintas lietuvių tautosakos lektorium Pedagoginiam lituanistikos institute.

× **Leonas Kizlauskas,** Cicero, Ill., Jonas Arštikaitis, Brampton, Ont., Kanada, pratęsdami prenumeratas, atsiuntė po 15 dol. aukų. Labai ačiū už paramą.

× **Baltic Blossoms,** Chicago, Ill., lietuvaičių gražiai tvarkoma ir vedama įvairių gėlių parduotuvė, kuri Marquette Parko lietuvių kolonijoje, šiomis dienomis atsiuntė 15,59 dol. auką. Labai ačiū.

× **Simas Brizgys,** Chicago, Ill., Ant., Gruzdys, St. Petersburg Beach, Fla., Romualdas Predkelis, Englewood, Calo., Elena Kolosovas, Northbrook, Ill., atsiuntė po 10 dol. aukų įvairiomis progomis. Labai ačiū.

× **Bronius Pranckevičius,** Chicago, Ill., atsiuntė 10 dol. auką. Stasys Milašius, Rockford, Ill., — 8 dol. Po 7 dol.: Aurelia Balas, Cleveland, Ohio, Algimantas Sidas, Berkeley, Cal., Jonas Navickas, Los Angeles, Cal., Pranas Paulauskas, Seminole, Fla., V. K. Palčiauskas, St. Petersburg Beach, Fla. Visiems ačiū.

× **Jonas Talandis,** Olympia Fields, Ill., visuomenininkas, atsiuntė 10 dol. už kalėdines korteles. Po 4 dol. — A. Zaparackas, Highland Beach, Fla., Bronius Kriščiūnas, Hartford, Conn. Po 3 dol. — M. Carbone ir Ona Kukarskienė. Visiems ačiū.

× **Kun. Pr. Jokubaitis,** K. Rimas, Jonas Juodvalkis, M. Griaudzė, visi gyv. Chicagoje, atsiuntė po 10 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuoširdus ačiū.

× **Aldona Andriušis,** Dorchester, Mass., prie prenumeratos pridėjo ir 17 dol. dienraščio stiprinimui. Nuoširdus ačiū.

× **Kazys Otto,** Toronto, Ont., Kanada, atsiuntė 14 dol. kartu su prenumeratos mokesčiu. Labai ačiū.

× **Vladas Mikutis,** Chicago, Ill., atvyko į "Draugą", pratęsė jo prenumeratą už 1982 metus ir paaukojo kitą 40 dol. lietuviškos spaudos paramai. V. Mikutį skelbiame garbės prenumeratorium, o už gražią paramą dėkojame.

× **L. Kybartienė,** Chicago, Ill., apsilankė "Draugo" ir užprenumeravo "Draugą" kaip dovaną Onai Noreikai, kuri gyv. Nursing home, Burbank, Ill. Labai ačiū.

× **Inž. Edvardas Jokubaus-Aksenija Kuras,** čikagiškiai, A. Mitkevičius, Los Angeles, Cal., Romas Butkūnas, Crystal Lake, Ill., atsiuntė po 10 dol. aukų įvairiomis progomis. Labai ačiū.

× **Ona Didžbalis,** Addison, Ill., atsiuntė 8 dol. už kalėdines korteles.

Sol. Dana Stankaitytė čia matoma Aldonos rolėje Ponchiellio operoje "Lietuviai". Mūsų dramatinis sopranas atliks **Agnės** partiją Weberio "Der Freischuetz — Laisvės šaulys" operoje, kurią stato Lietuvių opera.

Nuotr. Jono Kuprio

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

LIETUVIŲ KALBOS SINONIMŲ ŽODYNĖLIO SUTIKTUVĖS

Gyvenant šioje svetingoje šalyje, lietuvybės išlaikymas jaunimo tarpe darosi vis sunkesnis. Daug pasiaukojimo rodo tėvai, mokytojai ir lietuviškos organizacijos, tačiau lietuvių kalbos mokėjimas sparčiai silpnėja mūsų jaunimo tarpe.

Pereitais mokslo metais Kr. Donelaičio pradinėje mokykloje buvo organizuojami tėvų susitikimai su mokytojais. Iš visų susitikimų ypač išryškėjo vienas tėvų pageidavimas, kad labai reikalinga ir naudinga mokslo priemonė būtų lietuvių kalbos sinonimų žodynas, kuris palengvintų darbą ne tik tėvams, bet ir mokytojams, mokant vaikus skaityti, plečiant jų lietuvių kalbos žodyną. Deja, tokio sinonimų žodyno išeivijoje neturime arba bent iki šiol neturėjome. Toks žodynas būtų tinkama pagalbinė mokslo priemonė ne tik mokiniams, bet ir tėvams, ypač jaunesniesiems, kurie dažnai pasigenda reikalingo lietuviško žodžio.

Lietuvių kalbos sinonimų žodynėlis jau atspausdintas. Jo sutiktuvės vyks sausio 30 d., 10:30 val. r. McKay mokyklos auditorijoje, 6901 S. Fairfield. Chicagos lietuviškoji visuomenė maloniai kviečiama dalyvauti.

kor.

LIETUVIŠKOS PAMALDOS ŠV. KRYŽIAUS BAŽNYČIOJE

Lietuvių parapiečių komiteto pastangomis Šv. Kryžiaus bažnyčioje Chicagoje Kalėdų pirmąją dieną 10 val. rytą šv. Mišių metu Chicagos šaulių ir šv. Kr. bažn. rėmėjų choristai, priešakyje su sol. Mačiuliene, suorganizuoti ir vadovaujami muziko Juliaus Mačiulio, pagiedojo keletą giesmių. Jis nuotaikingai ir įspūdingai atliko šias giesmes: St. Šimkaus Mišias, Jono Švedo — Berneliai kelkite ir Juozo Naujalio — Tyliąją naktį bei Linksmą giesmę.

Tą rytą į pamaldas atėjo ne per daug žmonių, nes 12 val. naktį buvo Bernelių Mišios. Ryto maldininkai džiaugėsi choristų pasišventimu, tuo suteikdami didelio grožio lietuviškoms Šv. Kryžiaus bažnyčios pamaldoms.

Visą laiką pamaldas laiko jėzuitai, kurie pasako puikius pamokslus. Prieš pamaldas 20 min. yra klausomos lietuvių kalba išpažintys.

Visi vietos lietuviai katalikai turi viltį, kad mūsų tautiečiai, nors ir kiek toliau gyvenantieji, stengsis dažniau į Šv. Kryžiaus bažnyčią 10 val. rytą sekmadieniais ateiti. Tuo būdu mes išlaikysime šioje bažnyčioje lietuviškas pamaldas. Neturime išsižadėti, ką mūsų tėvai ir protėviai yra sukūrę, pastatydami gražią bažnyčią, dėdami dideles pastangas, sunkų darbą ir savo pinigines aukas.

M. Š.

LB GAGE PARKO APYL. VEIKLOJ

Gruodžio mėnesį išleistas apylinkės aplinkraštis "Žinios". Aplinkraštyje duodama 1981 metų apylinkės apžvalga ir valdybos planai šiems metams.

Svarbesnieji įvykiai buvo: Tautos šventės minėjimas, rašinėlių konkursas apylinkėje veikiančioms lituanistinėms mokykloms, rudens vakaras Vasario 16-tos gimnazijai paremti. Gautas iš gimnazijos dir. J. Kavaliūno laiškas, kuriame dėkoja už dideles pastangas ir tokią didelę 1,000 dolerių auką, didžiausią, kokia kada yra gauta iš LB apylinkės.

Suruošta vakaronė su buvusiais gimnazijos auklėtiniais ir dalyvauta tautybių mugėje, kuri įvyko lapkričio 14-15 dienomis. Tautybių mugėje užsakyti du paviljonai: vienas maisto, o antras bazaro. Maisto paviljonas pavestas Dariaus - Girėno mokyklos tėvų komiteto pirm. Gintarui Plačiui. Paviljonas tėvų komiteto ir Gage Parko apylinkės valdybos pagalba buvo gražiai paruoštas ir sutvarkytas, o pelnas, kuris siekė 600 dol., praturtino mokyklos iždą.

Bazaro ir kultūrinio paviljono tvarkymas atliktas Gage Parko apylinkės valdybos. Paviljonas susilaukė didelio pasisekimo, papuoštas lietuviška kalėdine eglute, prie jos stovėjo tautiniais rūbais aprengtas manekenas ir stalas su lietuvišku medžio servyzu, pasiskolintu iš Variakojo privataus muziejaus. Paviljonas patraukė didelį skaičių lankytojų ir buvo daug fotografuojamas bei filmuojamas. Bazare buvo pardavinėjami lietuviški kalėdiniai šiaudinukų papuošalai. Visos prekės išparduotos ir pelnas paskirtas apylinkės švietimo reikalams.

Vasario 20 dieną skelbiamas antras rašinėlių konkursas. Pirmasis rašinėlių konkursas susilaukė didelio visuomenės įvertinimo. Kilus pageidavimui ir toliau šį švietimo darbą tęsti, valdyba savo posėdyje nutarė skelbti antrą rašinėlių konkursą. Konkurso dalyviai ir temos paskirstytos į tris grupes pagal amžių. I grupė — jaunučių, temos "Lietuva", "tėveliai ir aš" arba "Kur aš toliausiai buvau nuo Chicagos". I premija 30 dol., II — 20 dol. ir III-čia — 10 dol.

II grupė — vyresnieji, temos "Kodėl aš turiu padėti Lietuvai arba "Draugystė". I-ma premija 50 dol., II-ra 30 dol., ir III-čia — 20 dol. III grupė — studentai, temos "Kaip rusai komunistai persekioja lietuvius" arba "Ar aš skolingas Lietuvai". Premijos paskirstytos ta pačia tvarka kaip II grupėje. Konkurso premijų įteikimas bus kartu su Vasario 16-tos minėjimo iškilmėmis.

LB Gage Parko apylinkė remia lietuvišką spaudą ir žodį. Švenčių proga valdyba pasiuntė sveikinimus bei kuklią auką mūsų lietuviškoms institucijoms. Per 1981 metus apylinkėje susimokėjusių solidarumo mokestį skaičius pakilo nuo 20% iki 80%. Tikimės, kad šiais metais pasieks 100%.

PRAEITIES PUSLAPIUOSE

Sausio 19 d.

1918 m. bolševikai panaikino rusų konstitucinę asamblėją Petrograde.

1938 m. gen. Francisco Franco nacionalistinis oro laivynas subombardavo Barceloną ir Valenciją Ispanijoje.

1945 m. sovietai užėmė Krokuvą Lenkijoje.

1977 m. prez. Gerald Ford suteikė atleidimą už nusikaltimus čikagietei Toguri D'Aquino, Antrojo pasaulinio karo metu išgarsėjusiai, kaip "Tokyo Rose".

1981 m. JAV ir Iranas galutinai susitarė dėl 52 amerikiečių įkaitų paleidimo. Jie buvo laikomi daugiau kaip 13 mėnesių.

Lietuvos vyčių atstovai įteikia kalėdinę dovaną savo dvasios vadui kun. A. Bartkui. Iš kairės: Joseph Yezulinas, Shenandoah kuopos pirmininkas, dvasios vadas kun. Al. Bartkus ir Helen Ambrose, Ashland kuopos iždininkė.

IŠ ARTI IR TOLI

VOKIETIJOJE

— **Verneris Kiminus,** VLB Bad Zfischenahno apylinkės narys, širdies priepuoliu mirė 1981 m. rugsėjo 17 d. Rastedėje. Palaidotas rugsėjo 25 d. Oldenburg-Omstede kapinėse. Gedulingas šv. Mišias aukojo ir laidojimo apeigas atliko kun. V. Šarka. Buvo gimęs 1944 m. gegužės 18 d. Klaipėdoje. Mokėsi Vasario 16 gimnazijoje ir ją baigė. Visi buvę mokytojai ir mokyklos draugai geru žodžiu prisimena velionį. Prieš mirtį mokytojavo Rastedėje.

— **Janina Retikytė,** Vokietijos LB narė, mirė po operacijos 1981 m. lapkričio 19 d. Grosshansdorfo, Hamburg, ligoninėje. Palaidota Muenster Westf.-Kinderhaus kapinėse lapkričio 25 d. Gedulingas šv. Mišias koncelebravo kunigai Konstantinas Gulbinas, V. Šarka ir P. Girčius. Velionės globėja med. dr. Elisabeth Hafkemeyer, kuri ja iki mirties rūpinosi, visus laidotuvių dalyvius pakvietė į parap. salę užkandžių. Velionė buvo gimusi 1934 m. vasario 6 d. Lankeliškiuose, Vilkaviškio apskr. Mokėsi Vokietijoje. Daug metų praleido įvairiose sanatorijose besigydydama. Gyveno Muenstery, Westf.

Valdyba pasiryžusi 1982 metais įstoti į Jaunimo centrą nariu su 1000 dol. įnašu ir taip pat prisidėti prie lituanistikos katedros įsteigimo Illinois universitete Chicagoje. Lėšoms telkti apylinkė dalyvaus Mardi Gras karnavale ir yra pramačiusi keletą kitų renginių šiais metais rudenį.

Korespondentė

Banaičio

JŪRATĖ IR KASTYTIS

3 veiksmų opera

Dainuoja Chicagos Lietuvių Operos choras, Dana Stankaitytė, Margarita Momkienė, Aldona Stempužienė, Stasys Baras. Groja simfonis orkestras. Diriguoja AleksandrasKučiūnas.

Puiki dovana. Albumas, 3 plokštelės. Kaina su persiuntimu $15.55 ras Kučiūnas.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS 4545 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629

ANATOLIJUS KAIRYS

PO DAMOKLO KARDU II DALIS

Naujas romanas, išleido LIETUVIŲ ŠAULIŲ SĄ-GA TREMTYJE, I-sios dalies tęsinys, išleistos 1978, apimąs pirmuosius 3 pokario metus. Viršelį su aplanku piešė dail. P. Aleksa, 303 pusl., kaina su persiuntimu $8.95.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street

Chicago, Ill. 60629

Illinois gyventojai dar prideda 40 ct. valstijos mokesčių.

DR. ANTANAS KUCAS

ARKIV. JURGIS MATULAITIS MATULEVIČIUS

Gyvosios krikščionybės apaštalas

Įvadą parašė KARDINOLAS ANTONIO SAMORE

Tai geriausia knyga, kokia iki šiol buvo išleista, apie Dievo Tarno arkivyskupo gyvenimą, pastoracinę ir vienuolišką veiklą ir apie nugalėtas kliūtis kelyje į tobulą krikščionybę. Jo palaimintoju paskelbimo byla yra prie pabaigos Vatikane. Reik tik susipažinti su jo gyvenimu ir prašyti Šv. Tėvą šią beatifikacijos bylą pagreitinti.

Veikalas yra 592 psl., didelio formato, kietais viršeliais. Kaina su persiuntimu $16.50. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629